

RÕUGE VALLA ÜLDPLANEERING LISAD

Asukoht (L-Est'97) X 6400000
Y 674000

September 2024

SISUKORD

LISA 1. KESKKONNAMÕJU STRATEEGILINE HINDAMINE	3
LISA 2. PLANEERINGU KOOSTAMISE ALUSED JA LÄHTEMATERJALID.....	3
LISA 3. OLEMASOLEVAD ALUSPLAANID JA MUU INFO ALA KOHTA	3
LISA 4. SUPELRANNA MAA-ALAD	4
LISA 5. MÄEERALDISED JA MAARDLAD.....	15
LISA 6. VÄÄRTUSLIKUD MAASTIKUD.....	16
LISA 7. VAATEKORIDORID	24
LISA 8. ILUSA VAATEGA TEELÕIGUD.....	26
LISA 9. MILJÖÖVÄÄRTUSLIKUD HOONESTUSALAD JA OBJEKTID	27
LISA 10. KULTUURIMÄLESTISED	30
LISA 11. KAITSTAVAD LOODUSOBJEKTID.....	35
LISA 12. EESTI-LÄTI ELEKTRIENERGIA PÕHIVÕRGU PERSPEKTIIVNE ASUKOHT	47
LISA 13. MAAPARANDUSSÜSTEEMID	48
LISA 14. ETTEVÕTLUSE ANALÜÜS	53
LISA 15. RÕUGE VALLA ARHEOLOOGIAPÄRAND.....	53

Lisa 1. Keskkonnamõju strateegiline hindamine

Esitatud eraldi dokumendina.

Lisa 2. Planeeringu koostamise alused ja lähtematerjalid

- Üleriigiline planeering „Eesti 2030+“, kehtestatud Vabariigi Valitsuse korraldusega nr 368, 30.08.1012;
- Vabariigi Valitsuse 20.04.2009 määruse nr 65 „Elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad“;
- Võru maakonnaplaneering 2030+, kehtestatud riigihalduse ministri 13.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/81;
- Võru maakonna arengustrateegia 2019-2035+, vastu võetud Rõuge Vallavolikogu 18.12.2018 määrusega nr 39;
- Rõuge Vallavolikogu 22.10.2019 määrusega nr 16 vastu võetud „Rõuge valla arengukava aastateks 2019-2035+ ja eelarvestrateegia“;
- Rõuge Vallavolikogu 27.04.2021 määrusega nr 8 vastu võetud „Rõuge valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava 2021-2032“;
- Rõuge Vallavolikogu 22.09.2020 määrusega nr 9 vastu võetud „Võru maakonna omavalitsuste ühine jäätmekava 2020-2025“;
- Rõuge Vallavolikogu 27.04.2016 määrusega nr 10 vastu võetud „Rõuge aleviku soojavõrgu arengukava aastateks 2016-2026“;
- Vabariigi Valitsuse poolt 07.01.2016 kinnitatud „Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava“.

Üldplaneeringus toodud nõuded ja tingimused, mis tulenevad teistest viidatud seadusandlikest dokumentidest, on ajas muutuvad, mis tähendab, et viidatud dokumendi muutumisel, muutub ka vastav põhimõte, mida üldplaneeringus on tingimusena käsitletud.

Lisa 3. Olemasolevad alusplaanid ja muu info ala kohta

Olulisemad infoallikad käesoleva planeeringu koostamisel olid teemade lõikes järgmised:

- Kaitsealad, Natura 2000 alad, kaitsealused liigid, kaitstavad looduse üksikobjektid - Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS) andmed seisuga 08.06.2023;
- roheline võrgustik ja väärtuslik maastik – Võru maakonnaplaneering 2030+;
- mälestised – Kultuurimälestiste register, andmed seisuga 09.06.2023;
- maardlad – Maa-amet, andmed seisuga 08.06.2023;
- aluskaart – Maa-ameti Eesti põhikaart, andmed seisuga 19.06.2023;
- katastripiirid ja olemasolev maakasutus – andmed seisuga 13.06.2023;
- teed – Maanteeameti teeregister, andmed seisuga 13.06.2023;
- väärtuslikud põllumaad – Maaeluministeerium, andmed seisuga 04.08.2020;
- riigikaitseelised ehitised ja piiranguvööndid – andmed seisuga 17.12.2020;

- tuletõrje veevõtukohad – Päästeamet, andmed seisuga 17.08.2020;
- ühinenud valdade üldplaneeringud.

Lisa 4. Supelranna maa-alad

Rõuge vallas asuvad supelranna maa-alad:

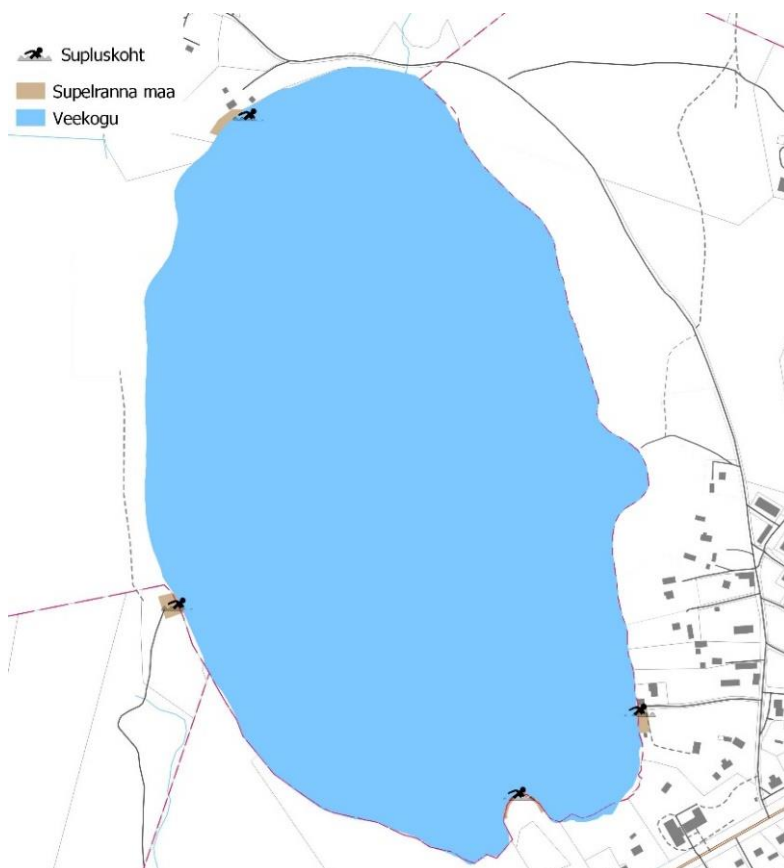
- Vaskna järve supluskoht;

- Ruusmäe järve supluskoht;

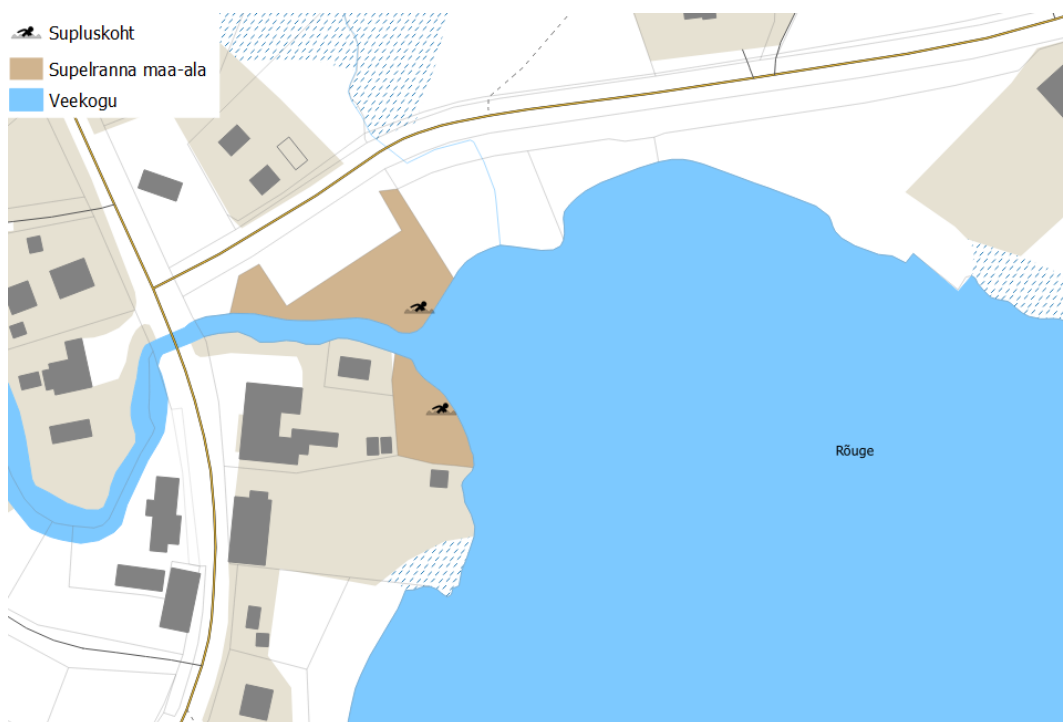
○ Pulli järve supluskohad (neli tükki);

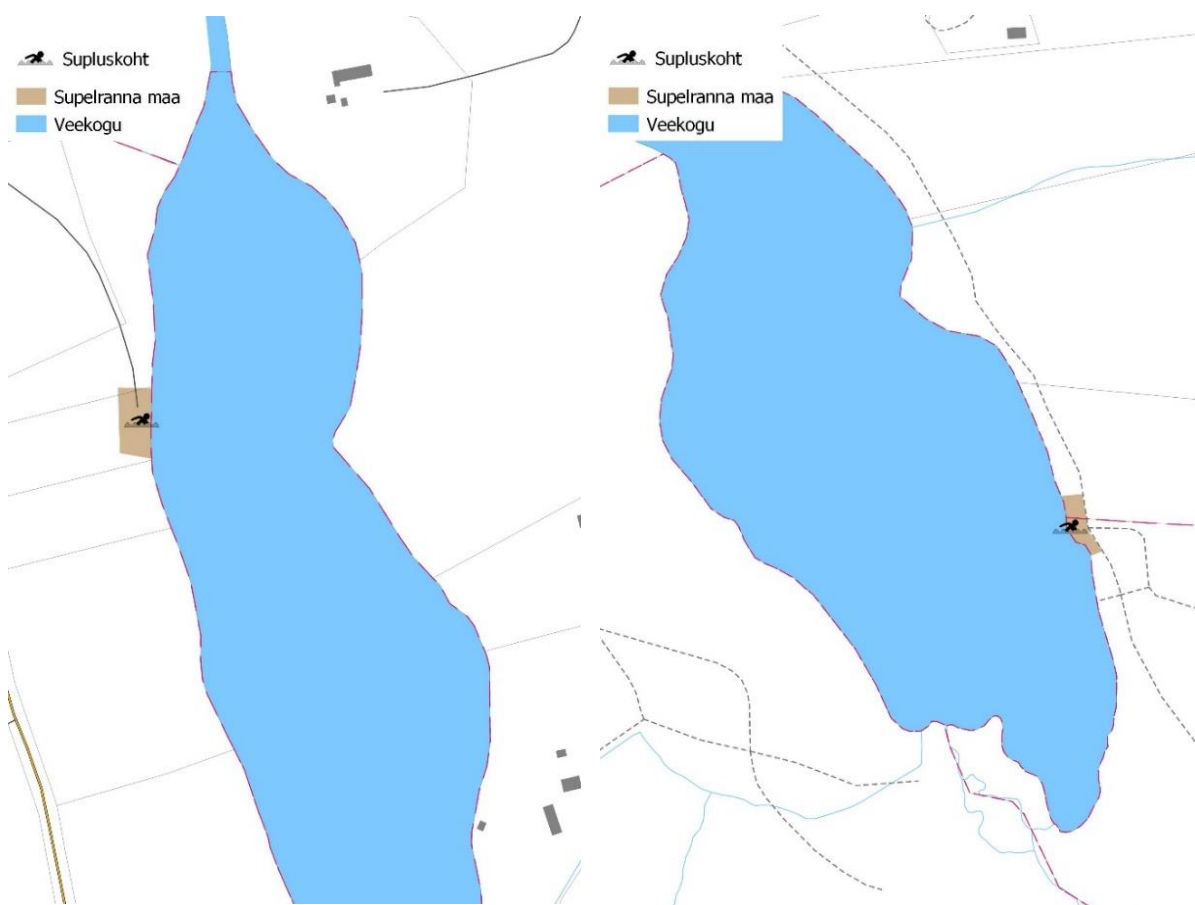
○ Mõniste järve supluskoht;

○ Rõuge Suurjärve supluskohad (kaks tükki);

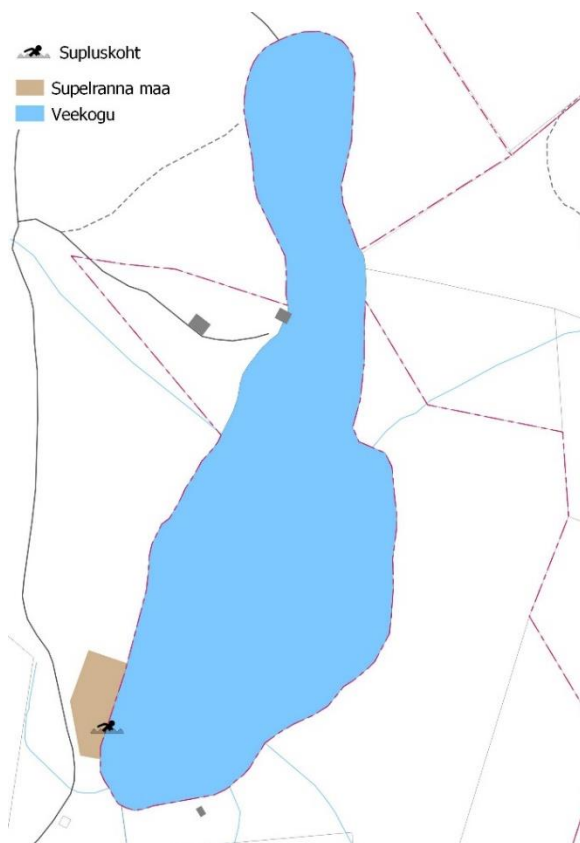
○ Kahrila järve supluskohad (kaks tükki);

○ Viitina järve supluskohad (kolm tükki);

○ Vihtla järve supluskoht;

○ Varstu järve suplushoht (kaks tükki);

○ Pähni paisjärve suplushoht;

○ Kurgjärve supluskoht;

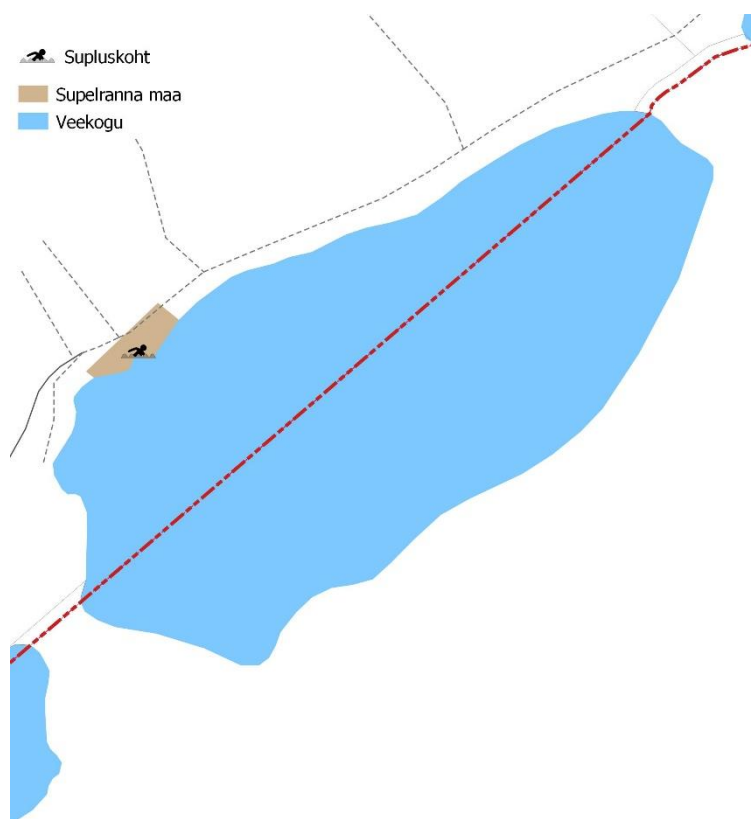
○ Kavadi järve supluskoht;

○ Alaveski järve supluskoht;

○ Liivajärve (Paganamaa) supluskoht;

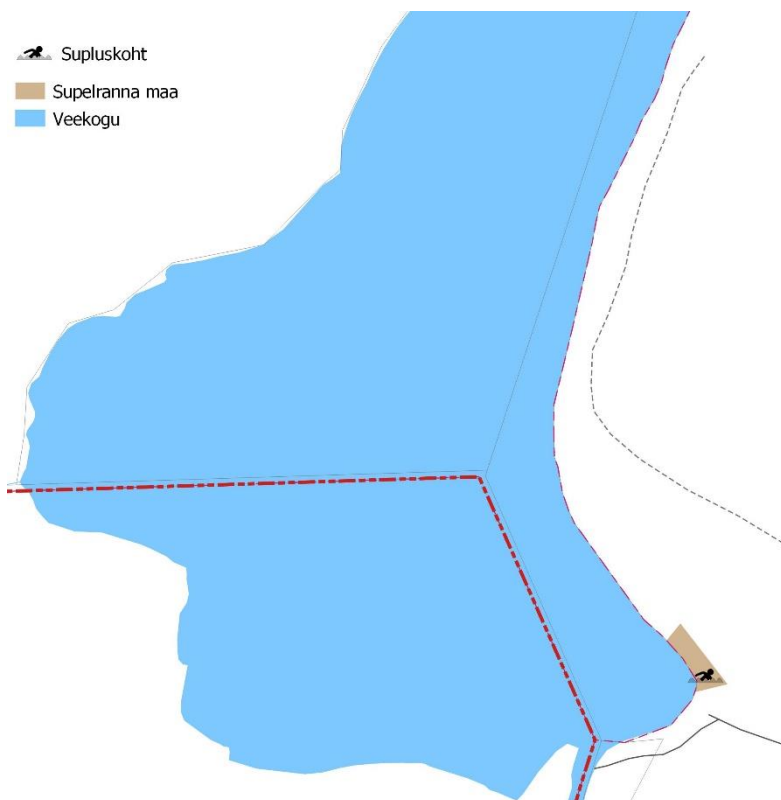
○ Palujüri järve supluskoht;

- Supluskoht
 Supelranna maa
 Veekogu

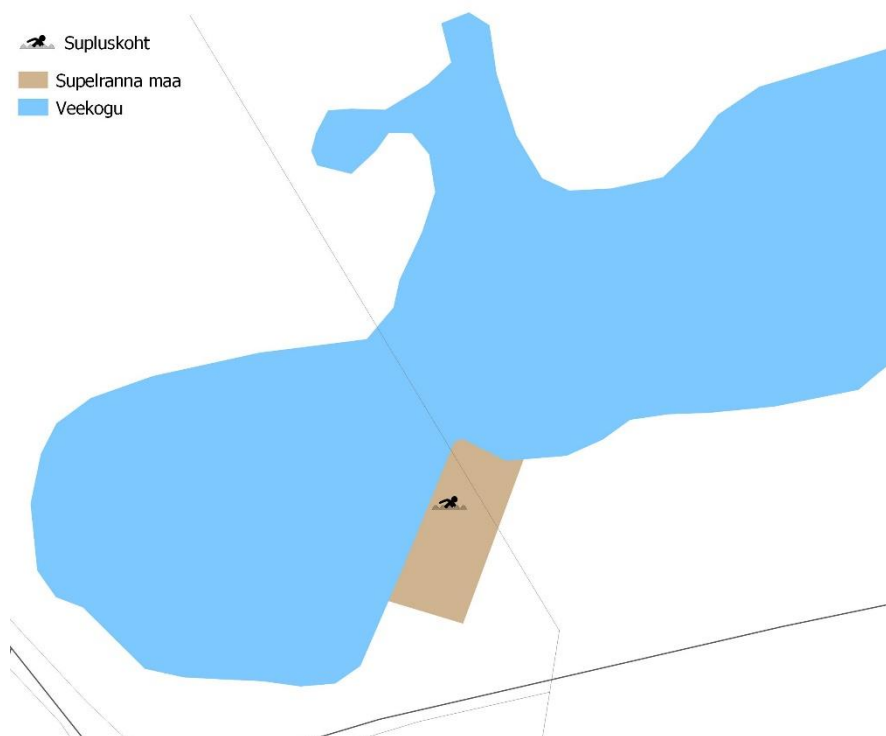

○ Murati järve supluskoht;

- Supluskoht
 Supelranna maa
 Veekogu

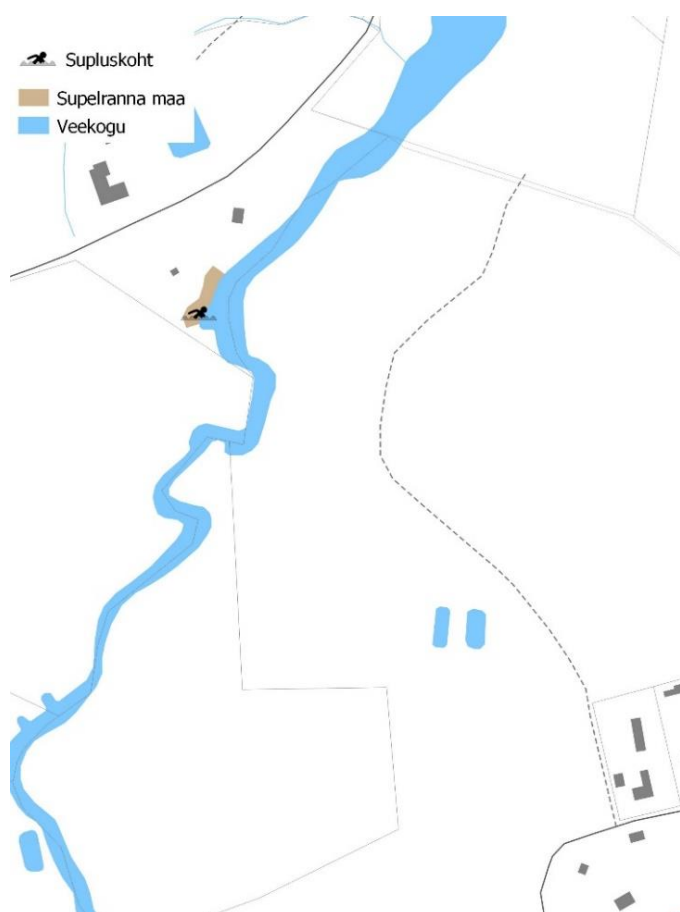
○ Nogu karjääri supluskoht;

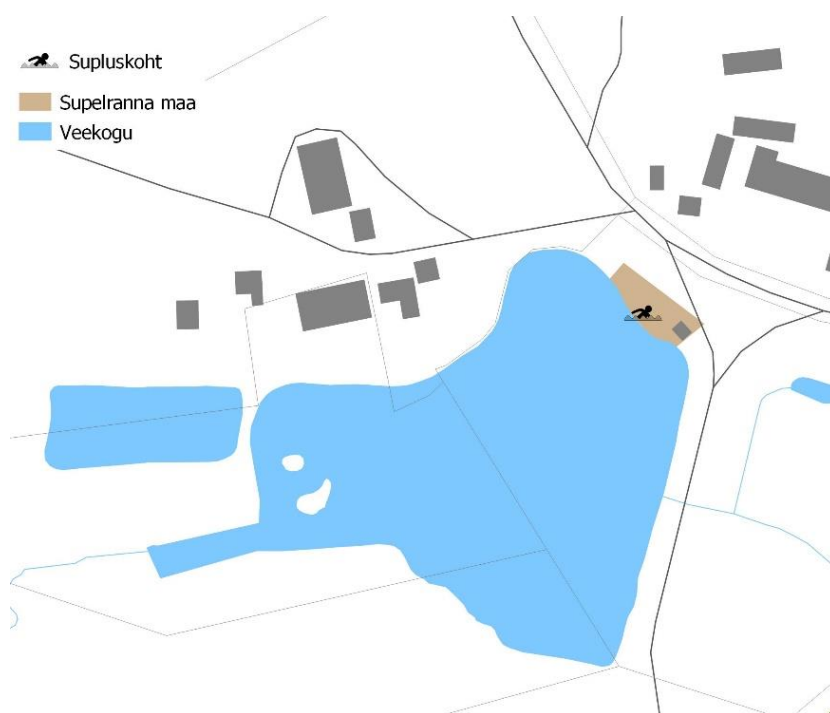
○ Ahitsõ järve supluskoht;

○ Nursi külas Rõuge jõe supluskoht;

○ Vana-Roosa paisjärve supluskoht;

○ Krabi Vesikijärve supluskoht;

○ Plaani Külajärve supluskohad (kaks tükki).

Lisa 5. Mäeeraldised ja maardlad

Maa-ameti maavarade register, 08.06.2023

MÄEERALDISED			
Kehtiva loaga mäeeraldised			
Varu liik	Nimetus	Registrikaardi nr	Kaevandusloa nr
Kruus	Nogopalu IV kruusakarjäär	661	L.MK/330498
	Nogopalu VII karjäär	661	L.MK/323535
	Nogopalu V kruusakarjäär	661	L.MK/322232
	Rasva kruusakarjäär	661	L.MK/318686
	Nogopalu III kruusakarjäär	661	L.MK/327738
	Nogopalu VIII kruusakarjäär	661	L.MK/328018
	Nogopalu VI kruusakarjäär	661	L.MK/323519
	Kuiandi liivakarjäär	879	L.MK/320394
	Nogopalu kruusakarjäär	661	L.MK/327844
Liiv	Kolgamäe II liivakarjäär	848	KL-508237
	Nogopalo IX liivakarjäär	661	KL-514058
	Tursa liivakarjäär	872	L.MK/319178
	Utessuu liivakarjäär	661	L.MK/318728
	Ala-Palo liivakarjäär	828	L.MK/300420
	Ala-Palo II liivakarjäär	828	L.MK/333236
	Nogopalu VII karjäär	661	L.MK/323535
	Nogopalu VI kruusakarjäär	661	L.MK/323519
	Nogopalu kruusakarjäär	661	L.MK/327844
	Kuiandi liivakarjäär	879	L.MK/320394
Turvas	Põdrasoo turbatootmisala	156	VO-008
	Roosa turbatootmisala	157	VO-007
Menetluses			
Varu liik	Nimetus	Kood	
Dolokivi	Kalkahju dolokivikarjäär	1240	
	Naha dolokivikarjäär	1224	
Liiv	Sänna liivakarjäär	2183	
	Taudsa liivakarjäär	2344	
	Nogopalu X liivakarjäär	2340	
Turvas	Roosa turbatootmisala	2225	

MAARDLAD		
Maavara	Nimetus	Registrikaardi nr
Dolokivi	Kalkahju	611
	Naha	923
Kruus	Püssapalu	661
	Krabi	315
Liiv	Tursa	872
	Kuiandi	879
	Ala-Palo	828
	Sänna	982
	Tsiistre	924
	Kolgamäe	848
	Perametsa	644
Savi	Pugastu	645
	Sänna	646
	Palu (Palojärve)	693
Turvas	Kerreti	547
	Selsi	571
	Kuivasaare (Kuivassaare)	570

	Põdrasoo	156
	Roosa	157
	Kirikumäe	569
	Tika	622
	Mustjõe (Mustsoo)	697
	Lepuri (Karisöödi, Leppura)	696

Lisa 6. Väärtuslikud maastikud

Andmed: Teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ (Võru Maavalitsus, 2005)

Rõuge – Haanja – Kütiorg

Piirkonna seob ühtseks tervikuks Haanja kõrgustik. Haanjamaa maastikupildi kujunemine on seotud jääaja jääliustike setete kuhjumiste ja nende sulamisel tekkinud veejugade uuristustega. Reljeefi kõrgemad osad on moodustunud järveliste setete kuhjumisel ajutistesse järvedesse, mis hiljem jääkallaste sulamisel tühjaks jooksid. Nii on tekkinud Suur Munamägi – Baltimaade kõrgeim tipp (318 m). Selle ümber asetsevad hajusalt suuremad-väiksemad künkad, need moodustavad kõrgustiku keskosas suurküngastiku keskmise kõrgusega 250 meetrit. Võru poolt tulles jääb enne Haanja küla 120 aastase kuusikuga Vällamägi. Järsunõlvaline Vällamägi on Eesti kõrgeim oma 84 m suhtelise kõrgusega (tipu kõrgus 304 m merepinnast).

Äärealal paiknevad väiksemate kuplite ja mandrijää sulamisvete uuristava toime tulemusena kujunenud ürgorgudega piirkonnad: Kütiorg, Rõuge, Päriljõe ja Piusa org on kahtlemata silmapaistvaimad. Kõrgustiku madalaim punkt (98,6 meetri kõrgusel merepinnast) asub Rõuge ürgorus Kahrila järve kaldal. Ligikaudu 10 kilomeetri pikkune ja kuni 52 m sügavune kagu-loodesuunaline org peidab endas seitset järve, nende hulgas Eesti sügavaimat Rõuge Suurjärve. Ööbikuorg on 300 meetri pikkune ja 13-15 meetri sügavune sälkorg, selle järskudel veergudel paljanduvad kohati aluspõhja kivimid. Liinjärve ja Ööbikuoru vahelisel neemikul on olnud muistne asula ning umbes 8. sajandil rajati neemiku kõrgemasse ossa linnus. Rõuge alevik on ammune kihelkonnakeskus. Praeguse kiriku kohale olevat kihelkonna peakirik ehitatud juba 1550. aastal.

Kahrila järve põhjakaldal on Hinni kanjon. Seal on vooluvete mõjul tekkinud ainulaadne devoni liivakivisse lõikunud püstloodsete seintega org, kus on aluspõhi kõige paremini vaadeldav. Selle ligikaudu 300 meetri pikkuse oru seinu moodustuvad liivakivimüürid on kuni kaheksa meetri kõrgused ning kohati aheneb liivakivist läbi murdnud voolusäng vaid 1,5-2 meetrini.

Kitsa moldja kujuga Kütiorg on täis lükitud arvukaid Haanjamaale iseloomulikke uhtorge – tsorisid. Viie kilomeetri pikkuse Kütioru laius varieerub 250-600 meetrini. Oru idanõlv on järsem ja paremini jälgitav kui kohati ebamääraste piirjoontega lääneperv. Oru põhjas voolab Eesti kõrgeima lähtega (244 meetrit üle merepinna) Vaskna järvest algav Iskna oja. Plaani Alajärve lähistelt algab Piusa jõgi. Olles suurim kõrgustikult lähtuv vooluveekogu, on see ühtlasi ka kõige suurema langusega (212,4 m) jõgi Eestis. Haanjamaa järvede seast leiame Eesti järvedest kõrgeimal asuva Tuuljärve (257 meetrit üle merepinna). Suure Munamäe torni tipust on vaadeldavad liigestatud kaldajoontega Kavadi ja Vaskna järv. Kavadi

kaldale jääb ka Uue-Saaluse park ja mõisavaremed. Arhitektuuriliselt huvipakkuv on 18.-19. sajandist pärit Ruusmäe (Rogosi) kastellmõisa hoonestik.

Kuuse-haava segametsaga kaetud Suurel Munamäel kõrgub 1939. aastal ehitatud 29 meetri kõrgune vaatetorn. Mäe jalamil asetseb monument Vabadussõjas (Munamäe lahingus) langenutele. Vaatetornist 50 meetrit lõunapool asub üks Võrumaa viiest kaitse all olevast rändrahnust - Kunderi kivi. Piirkonda jääb hulk põlispuid (Sinisilla tamm, Klaasi tamm, Ruusmäe tamm, Mustahamba tamm, Rõuge tammed, Haki männid). Samuti on piirkonnas hulk turismitalusid ning mitmeid matkaradu. Vällamäel on kolme kilomeetri pikkune rada, viie kilomeetri pikkune matkarada kulgeb ümber Kavadi järve, Rõuge ürgorgu tutvustav rada lookleb aga 10 kilomeetri ulatuses erinevate järvede vahel ja piki Rõuge jõge. Kütiorus asub mäesuusakeskus ja maakunstimrada, samuti ohverdamiskohana tuntud Tammetsõõr, seal kasvavad ringikujuliselt seitse 160 aasta vanust tamme.

Geograafilises võtmes tähistab Haanimaa Haanja kõrgustiku kõige kõrgemat, valdavalt 200 m ümp asuvat osa. Tegemist on Eesti mastaabis nii maastikuliselt kui kultuuriliselt selgesti eristuva ja atraktiivse piirkonnaga, mis erineb ümbritsevatest aladest nii geomorfoloogia, maakasutusmustrist, asustusstruktuuri kui kultuuripärandi ja isegi kliima poolest.

Haanja kõrgustikul on aastasade jooksul looduse ja inimtegevuse koosmõjus kujunenud unikaalne pärandmaastik. Väga vahelduva pinnamoe tõttu on siinsed maastikud mosaiiksed: üksteisega vahelduvad väikesed põllulapid, heinamaasiilud, metsatukad, soolaigud ja järvesilmad. Selline looduskeskkond on tinginud suurema hajaasustuse. Asustus on hajutatud üksteisest eraldatud pisikestesse sumbküladesse. Haanja kõrgustikul on traditsiooniliselt paiknenud asulad madalamates kohtades – kõrgendike jalamil, väiksemate kühmude otsas, järvede ja ojade kallastel. Metsasalud asuvad kuplite tippudel ja järskudel veerudel ning niisketes sulglohkudes. Orgudesse jäävad sood ja järved. Kõrgendike vahelistes lohkudes ning jõgede-järvede kallastel on levinud rohumaad. Nõgude ja suurte kallakutega pinnavormide tõttu väikesepinnalised ja sopiliste kontuuridega põllud paiknevad mäenõlvadel ja orgude servadel. Kuppelmaastikul kulgevad teed on käänulised ja mägised, suurte tõusude ning langustega. Maastiku mosaiiksuse tõttu on teid vaja olnud palju – iga külakese ja heinamaa-lapi juurde. Seetõttu on teedevõrk lauskauga võrreldes väga tihe.

Haanimaa piires on ajalooliselt paiknenud Rõuge kirikumõis, Haanja riigimõis, Saluse mõis, Vana-Saaluse mõis ja Põhu ehk Tsorona mõisa kolm lahustükki.

Karula – Kaika

Karula kõrgustik paikneb Valga nõo ja Võru-Hargla orundi vahel, olles ühtlasi Peipsi järve ja Liivi lahe vesikonna veelahkmeala. Mitmesugused korrapärased reljeefivormid rõhutavad piirkonna ainulaadsust. Ümmarguste erisuguse suurusega kuplite vanuseks on hinnatud 12 000 aastat ja need on kujunenud mandrijäätmise lõpuperioodil eri suundades liikunud liustikukeelte vahel. Kõrgustiku kõrgeim punkt asub Kaika kuplistikul: 137 meetri kõrgune Rebasemõisa Tornimägi.

Maastikku mitmekesistavad rohkearvulised moreenkuplid, mõhnad, oosmõhnad ja künnised, need vahelduvad orgude ja nõgudega, nende vahel paiknevad aga sood ja järved. Kõrgustikualale jääb üle 60

järve. Suurim neist on Ähijärv (176 ha). Mõneti vähendavad pinnamoe liigendatust sood, need on tekkinud kas kunagiste järvede kinnikasvamisel või sulglohkudes mineraalmaa soostumise tagajärjel. Siinsele maastikule on iseloomulikud ka läbivoolulistes või põhjaveetoitelistes lohkudes lodud.

Kagu-Eesti suurim ja terviklikum metsamassiiv paikneb Karulas, ulatudes lõunas Harglani, läänes Aheru järve taha, põhjas Oe ja Annemõisa põldudeni ning idas Mustajõe luhani. Leidub siirdesoo-, raba- või lodumetsi, palu- ja laanemetsi ning nõmmemetsa ilmelisi kooslusi. Sürjametsi esineb Kaika ümbruses. Kaikal Mäe- Mändiku talu maadel kasvab põlispuu Mändiku toropedäjä.

Juba aastatuhandeid tagasi on Karula oma rohkete kuplite, metsade ja soolaikudega olnud elupaigaks muistsetele asukatele. Rauaaja alguses (I aastatuhande keskel e. Kr) on elama asunud Lüllemäele ja Mähklile, 2500–1500 aastat tagasi elati ka Jõepera külas.

Rebase linnamäelt leitud potikillud on ligikaudu 1200 aastat vanad, kuid piirkonna vanimaks leiuks loetakse Konnumäe talu põllult pärinevat ligi 3500 aasta vanust kivikirvest. Vanade asulakohtadena on veel teada Karkküla muinasasulakoht ja Mähkli muinaseluse. Kaikamäel asus 1890ndatel aastatel ehitatud vene õigeusu kirik. 13. sajandist pärineb Karula kirik. Nüüdne uus kirik on ehitatud kunagise kiriku aidast.

Kagu-Eestile omane hajaküla on välja kujunenud Kaika ümbruses, Rebäsemõisas, Mähklis, Karkkülas jm. Siin-seal kohtab mitmesaja aasta jooksul inimtegevuse mõjul tekkinud pärandkultuurmaastikku. Põllusiilud ja metsatukad asetsevad siin kõrvuti soolaikude, heinamaade ja taludega. Maastikupildis on säilinud 19. sajandi lõpus ja 20. sajandi alguses ehitatud taluehitised (rehielamud, aidad ja küünid, suitsusaunad, keldrid ja laudamüürid, puittuulik Püssä talu põllul).

Alates 1993. aastast kuuluvad kõrgustiku kaunid maastikud Karula rahvusparki koosseisu. Piirkonda jääb mitu õpperada: Perajärve metsarada (4 km), Tornimäe matkarada (6 km), Ähijärve teerada (3,5 km) ja Lüllemäe külarada (2 km). Rahvusparki külastuskeskuse ligidal asub eelkooliealistele mõeldud loodusrada-mänguväljak.

Mustjõe

Mustjõe-äärsed maastikud on osa Hargla nõo madalikualast. Arvukate lisajõgedega Mustjõe lähtejärveks on Suur Saarjärv Karula kõrgustiku idanõlva all. Jõgi suubub Eesti ja Läti Vabariigi vahelisse piirijõkke Koivasse. Mustjõgi voolab oma alam- ja keskjooksul laias lamedate nõlvadega ürgorus. Oru lamm on Võrumaa aladel soine. Jõe kaldaid ääristavad lepad ja pajud. Lammil on levinud niisked luhaniidud, need ujutatakse üle nii kevadiste suurvete kui ka suuremate sadude korral. Saru külast allavoolu esineb rohkesti lookeid ja abajaid, samuti palju vanajõgesid (koolde, lompe jm), need on jõega ühenduses vaid suurvee ajal.

Mustjõe ülemjooks on omapärane hõreda asustusega soine maastik, seda ilmestavad Jõepera, Rummi ja Luhametsa piirkondades paiknevad üksiktalud. Küladerohke on aga jõe põllustatud keskjooks. Et ürgoru nõlvadel, jalamil ja kohati ka lammil kasvab mets, jäävad külad jõest tavaliselt mitmesaja meetri kaugusele. Omapäraseid maastikku ilmestavad elemendid on luhaniidul paiknevad seni veel säilinud heinaküünid.

Mustjõe ümbritsevad luhad on looduslikult mitmekesised tänu karjatamisele. Luhtadel pesitseb paarkümmend linnuliiki, neist haruldasim on jäähind. Samuti võib kohata rukkirääku. Selle ohustatud

linnuliigi tunneb ära tema rääksuva häälightsuse järgi. Tänu tema peidulisele eluviisile ja hämmastavale põgenemiskiirusele on rukkirääku raske silmata. Kõikjal võib märgata kobraste poolt üleujutatud jõesoppe.

Varakevadeti korraldatakse Mustjõe paadi- ja kanuumatku. Mustjõe maastiku suurimaks eripäraks olevad üleujutatud jõeluhad jätavad just sel aastaajal iseäralikult sügava mälestuse.

Paganamaa

Paganamaaks nimetatakse ala, mis jääb vahetult Läti piiri äärde, Krabi külast edelas. Sama nime kannab ka Paganamaa maastikukaitseala. Kõrgekaldalises Piiriorus asuvad Kikkajärv, Sarapuu järv, Liiva- ehk Liivakraavi järv ja Pera- ehk Mudajärv. Ahelana ühendab järvi Peeli jõgi ehk Piirioja, see on piiriks Läti ja Eesti Vabariigi vahel.

Paganamaal avanevad kaunid vaated mõhnastikele ja rohketele sulglohkudele. Tsiamäe ja Kerekutsi ümbruses paelub pilku pärandkultuurmaastik. Piirkonna kõrgeimad mäed on Raadi mägi (176,3 m), Kikkamägi ja Trumbipalo mägi. Haanja ja Aluksne kõrgustikke eraldava Piirioja nimelise moldoru laius on 600 m ja sügavus 55 m. Nõlvade kalded ulatuvad kuni 40 kraadini. Nõlvu lõhestavad hästi väljakujunenud uhtorud, neist suurimaks on Luukraav, tuntuimad aga Suur ja Väike Liivakraav. Kohati esineb seal maalihkeid.

Paganamaaga on seotud mitmeid legende, need pajatavad peamiselt Vanapagana tegemistest. Oma nimegi on Paganamaa saanud Vanapagana jalajälgi meenutavate sulglohkude (sõllide) järgi. Mandrijää taganemisel jäi moreeni alla palju jääpanku ning sulamismõjudesse tekkisidki soostunud lohud, mida nüüd hüütakse Vanapagana jäljehaudadeks. Enamasti soostunud sõllide sügavus ulatub 20 meetrini ja nende nõlvade kalle on kuni 20°.

Kikkajärve ääres Vorotkamäel lebavad kivid on seotud legendiga, mis jutustab sellest, kuidas Vanapagan olla ehitanud silda üle Kikka järve selleks, et kergema vaevaga Lätist otse Eestisse pääseda.

Vaatetorn on ehitatud Raadi mäele (19 m). Sellest avaneb suursugune vaade järveahelikule ja ümbritsevale kuppelmaastikule.

Krabi oli algsest Rõuge kihelkonna Vana-Roosa mõisa karjamõis. Rüütlimõisa staatuse sai see 1848. aastal.

Misso – Tsiistre

Maastik on tasane, suhteliselt madal ala rohkete järvede ja soodega. Siit lääne poole jäävad Haanja kõrgustiku kõrgemad mäed, ida suunda piirab Luhamaa kungastik. Pärast jääaega Haanja kõrgustikult alla voolanud vesi uuristas vooluteid paljudele ojadele ja jõgedele. Siinsetelt aladelt kokku kandunud vee viib Pedetsi jõgi Daugavasse. Enamik järvi on täitunud setetega ja soostunud. Ometi on see veerohke ala metsadele soodus kasvupaik, seal pesitsevad kalakotkas ja must-toonekurk. Varakevadel on mitmed paigad metsisekukkede pulmamängu kohad.

Seitsmest järvest koosneva Kisejärve järvestiku kaitseks on loodud maastikukaitseala. Tõenäoliselt on Kisejärv (48,9 ha) koos väiksemate järvedega moodustanud kunagi ühtse sopilise ja saarerikka järve. Kaitsealal on mitmed käpaliste kasvukohad. Väärtuslike arheoloogiliste leidudena pärinevad Kisejärvest

kuni tuhande aasta vanused paadid ja kalapüüniised. Selsisoo ja kaunis metsase saarega Soojärv kuuluvad samuti maastikukaitseala koosseisu.

Piirkonda jääb ka Hino järve maastikukaitseala, seal on loendatud 40 linnuliiki. Hino järv on Haanja kõrgustiku suurim järv pindalaga 198,8 ha. Kauneid vaateid saab nautida ka Tsäpsi järve ning Põrstõ, Pabra ja Misso aleviku servale jääva Pulli järve ääres. Varakevadeti võib jälgida Tsiistre vetevaotust, kui karstilehter on täitunud Haanja nõlvadelt allavoolava lumesulamisveega.

Missomaa kõrgeimaks kohaks on 231 meetrit üle merepinna kõrguv Sapimägi. Maastikku ilmestavad mitmed põlispuud: Eestimaa vägevaim 11 ladvaga Pältre lühterkuusk (Kundsa külast loodes), Napimäe pettäi (Luhamaa-Misso maantee ristist mõni kilomeeter Misso poole), 150 aastane Snikkeri tamm (Savimäelt Kriiva suunas sõites). Vana kooli aset Misso alevikus tähistab Kooli pettäi.

19. sajandil rajati Missoküllal Misso mõis. Ehitati kõrts, hobupostijaam ja Pedetsi jõe Pepli veski. Koivasse voolanud veed suunati Daugavasse. Peale Pepli veski on Hino kandis tegutsenud Ala- ja Mäe-Siksälä veskid (praeguseks lagunenud) ning Kiviora veski Kiviora külast lõuna pool.

Siksäläs on leitud I aastatuhandest ja II aastatuhande esimesest poolest pärinev muinasasula, samuti kalmistu (18.-19. saj). Samast ajast on teada asulakoht ka Kiviora külas. Kivikalme ja kääpad on leitud Tsiistrest, Kääbaspalu kääpad asuvad Kääbli külas.

Peetrijõe org

Geoloogilisest ja geomorfoloogilisest eripärast tulenevalt ning tänu suurele botaanilisele ja faunistilisele liigirikkusele moodustavad Peetri jõe maastikud omapärase lopsaka loodusega keskkonna. Aluksne kõrgustikult alguse saavast Peetri jõest voolab 25 km pikkune lõik Eestis. Ura sillast Tiitsa sillani ulatuv jõeosa jääb Peetri jõe maastikukaitsealale. Kaitseala piirist kuni Naha küalani on Peetri jõgi piirijõeks Eesti ja Läti vahel. Sellel lõigul on jõgi uuristanud sügava salkoru. Kestvast jõe maastikku kujundavast toimest annavad tunnistust mitmed liiva- ja lubjakivipaljandid. Maastikukaitseala keskosas, Karisöödi küla ümbruses paljandub jõe kaldajärsakutel devoni ajastu Amata lademe liivakivi. Idaosas, Kalkahju lähedal aga ülemdevoni ajastu Plavinase lademe lubjakivi. Viimane lade paljandub vaid väga kitsal alal Kagu-Eestis ja on seega ainulaadne. Mõisaajal põletati siin jõe kaldast murtud lubjakivist ehitustööde tarbeks lupja. Kalkahju ja Tämbälse ümbruses on kohti, kus lubjakivi katab vähem kui meetrise paksusega pinnakatte, see on Kagu-Eesti moreenmaastikule väga ebatavaline. Karbonaatsete kivimite (lubjakivi) avamusega seondub ka Lepistniidu metsas paiknev kurisuu ehk pinnasevee neeluauk.

Peetri jõe äärset maastikku iseloomustavad salumetsad ja piiratud levikuga lammimetsad. Põhiliselt salkorus paikneva salumetsa uhkuseks on harilik kikkapuu (II kategooria looduskaitsealune liik), selle looduslik levila Eestis piirubki vaid Koiva jõgikonnaga. Alusmetsas võib leida magesõstart, harilikku kuslapuud, harilikku türnpuud, paakspuud ja lodjapuud. Lammimetsa leidub kaitsealal fragmentidena, levinumalt Siksälä ja Kalkahju ümbruses. Kokku arvatakse kaitseala piires kasvavat 221 taimeliiki, nendest 10 kuuluvad riikliku kaitse alla. Jõeorust eemal kasvavad piirkonna savikatele muldadele iseloomulikud kuuse-segametsad.

Jões elab 15 kalaliiki, teiste seas ka kaitsealused harjus, jõforell ja võldas, kudekaladena on jões nähtud ka lõhet ja meriforelli. Forelli-lõhe-harjuse populatsiooniga on Peetri jõe samaväärne vaid naaberjõgi Vaidva. Rohkem Eestis taolisi jõgesid ilmselt pole.

Haruldastest loomaliikidest on jõeorg elupaigaks saarmale, kärbile ja nirgile, nad kõik kuuluvad III kategooria kaitsealuste liikide nimekirja. I ja II kategooria kaitsealustest linnuliikidest on pesitsenud või pesitsevad siin väike-konnakotkas, rukkirääk, jäälind, siniraag, valgeselg-kirjurähn ja kolmvarvasrähn. Suvel võib kohata ka must-toonekurge. Vanade lehtpuude õõnsad tüved pakuvad varju mitmetele nahkhiireliikidele.

Karisöödi pargis kasvab 23 meetri kõrgune ja 439 sentimeetrise ümbermõõduga tamm ning jõe ürgoru nõlva sees väärub imetlemist loodusliku tekkega koobas. Talviti korraldatakse Karisöödi pargis päkapikumaad.

Piki Peetri jõe orgu kulgeb ajalooliselt kujunenud hajaasustus. Tasasematel lammialadel laiuvad poollooduslikud ja looduslikud rohumaad.

Kirikumäe

Maastik on kujunenud Haanja kõrgustiku nõos jääajajärgsete pinnavormide keskele. Haanjamaa mosaiiksusele iseloomulikuna on ka Kirikumäe looduslikult mitmekesine. Väikesel maastikuliselt liigestatud maa-alal on korraga võimalus nautida erinevaid taimekooslusi ning jälgida ajaloolise asustuse kujunemist. Muistne asulakoht on paiknenud Kirikumäe järve põhjakaldal. Liivi sõja ajal asus järve põhjakaldal õigeusukirik, selle järgi on nii järv kui lähedalasuv küla saanud oma nime. Kirikumäe turismitalust 100 meetrit loodes künka lael asub kaitsealune kivilakme, selle läheduses asus ka külakalmistu.

Väheliigestunud rannajoonega Kirikumäe järve liivaselt kirdekaldalt avaneb hea vaade järve ümbritsevale Kirikumäe ehk Järvesuu rabale. Soomaastikul võib leida mineraalmaasaari, jälgida erinevate rabakoosluste üleminekut madalsoost siirde- ja kõrgsooni või sattuda sügaval rabas peituva Pedejä järve äärde.

Kirikumäe järvest idas paiknevad väikesed metsajärved (Kaadsa järv, Mudajärv, Linnasjärv, Kõrbjärv, Pundsu järv, Kakõnu järv), nende vahele jäävad metsa- ja niidukooslused. Pisijärved on jõudnud erinevatesse arengustaadiumitesse. Maastiku jätkuva ümberkujunemise protsessidest annab märku järvekeste kinnikasvamine.

Haruldase veekoostisega Kirikumäe järv on suplejate seas tuntud kui limase veega järv. Tugevalt liigestatud reljeefiga Kirikumäe maastiku ja järve kaitseks on loodud maastikukaitseala. Kohata võib mitmeid kaitsealuseid taimeliike. Näiteks ilutseb kaldaäärses vees pärast jaanipäeva veepinna kohal õitsev pisikeste valgete õitega vesilobeelia.

Luhasoo

Võrumaa sood ja rabad on reljeefi liigestatuse tõttu väikesed ja mosaiiksed. Paljud neist on ka inimtegevuse poolt ümber kujundatud. Suurim inimtegevusest oluliselt mõjustamata ja seetõttu looduslikult säilinud raba on Võrumaal Luhasoo raba. Luhasoo ehk varasema nimega Kellamäe raba on praeguseni maakonna ainuke sookaitseala.

Luhasoo paikneb Haanja kõrgustiku edelaserva madalamas sopistikus ja on tekkelt lammisoo. Soo on tekkinud mandrijää sulavete vooluteele tekkinud madalaveelise järve kinnikasvamisel. Jäänukitena on säilinud kolm rabamaastikule tüüpilist huumustoitelist, pruuniveelist ja üsna järskude turbakallastega rabajärve: suurim neist on Mustjärv (6,9 ha) ning väiksemad Keskmine järv ehk Tiksijärv ja Väike- ehk Püksijärv.

Suurema osa soomaastikust moodustab raba – puisraba, mis on siin-seal liigendatud üksikute älvestega. Eristatakse viit suuremat älvestega lagerabalaiku. Luhasoo maastikku liigestavad ka madalad, enamasti liivased, kõrgete mändidega mineraalmaasaared.

Luhasoo maastikupilti rikastavad veel loodeosas asuv õõtsik-siirdesoo ning lääne- ja edelaosas asuv madalsoo. Rabamassiivi poolitav Pärlijõgi muudab oma üleujutustega omapäraseks Luhasoo veerežiimi ning pakub maastikupilti lisaks tarnarohkeid ning paiguti võsastunud luhahainamaid.

Rabajärvedel elavad raba-hõbekajakad ja piilpardid, kaugemal ka sookured. Tiksijärves kasvab lisaks muule soojärve taimestikule ka vesikuppe ja vesiroose. Rabas hakkavad silma veel ubalehe kolmeosalised lehed, soopihl ja mitmed tarna liigid. Rabaservades võib leida kahte liiki sõnajalgu: harilikku soosõnajalga ja suurema lehepinnaga sugasõnajalga.

Mustjärve-äärstel rabasaarel asub matkaonn, selleni viib Kellamäe küla poolsest servast algav laudtee. Rabasaarel asus ka metsavendade punker. Mööda laudteed matkates võib kerge vaevaga näha erinevaid maastikke ja sootüüpe, nagu madal- ja siirdesood, mis mätlukuks rabaks üle lähevad, älvaid, sookaasikuid ja rabamännikuid, lageraba ja puisraba ning mineraalmaasaarekesi. Erinevate sootüüpide ja taimestiku vaheldumine väikesel territooriumil (paari kilomeetri raadiuses) ongi Luhasoo omapära.

Sänna – Pärlijõe

Aegade jooksul on kujunenud lookleva ja käänulise Pärlijõe kallastele 12 küla. Jõe ülemjooks on hõreda asustusega. Vahelduv maastik kesk- ja alamjooksul on enam asustatud ning põllustatud alad lükitud metsade vahele. Pärlijõgi saab alguse Aluksne kõrgustiku loodenurgast ja suubub Mustjõe selle suurima lisajõena. Ülemjooksul voolab jõgi künklikul moreenmaastikul ning kohe pärast riigipiiri läbib Luhasoo raba- ja soolad. Alamjooks asub aga hoopiski Hargla nõos, kus enamasti järsuveerulise ürgoru lammi kuivad aruniidud on vahetunud niiskete luhaniitudega. Jõeoru maastikulist väärtust tõstavad keskjooksul kohati paljanduvad ülemdevoni karbonaatsed kivimid (lubjakivi ja dolomiit). Oma nime on Pärlijõgi saanud seal veel 18. sajandil arvukalt elanud ebapärlikarpide järgi.

Jõe langus on suurim Saarlase küla lähistel, sinna ehitati juba 1778. aastal vesiveski. Mõned aastad tagasi käivitati selle turbiinid taas. Peale Saarlase ülemise ja alumise veskipaisu on jõel veel kolm paisu.

Ainus Pärlijõe ääres asuv suurem küla on Sänna, see paikneb jõe alamjooksul. Arvatakse, et Sänna asutati juba 18. sajandi alguse paiku, kui jõe kaldast 100 meetri kaugusele ehitati mõis. Härrastemaja püstitati vastaskaldal olevale mäeveerule, siis jälle mõisasüdamesse. Paljudele hirmujuttudele põhjust andnud mõisahooned on korduvalt lagunened ahervaredeks, kuid viimane häärber püsib tänapäevani ja on kasutusel Sänna rahvamajana.

Katoliku kirik asus mõisa praegusest härrastemajast umbes 200 meetri kaugusel. Sellest annab tunnistust kõrgem koht vundamendi ja rusuhunnikuga Kerikuniidu nime kandval luhal.

Pärimused pajatavad ka Heedu-Kurvitse mäe otsa püstitatud kirikust. See aga olla vajunud mäe sisse. Uuesti ehitati kirik praeguse Kaska veski kohale, mis omakorda hävitati Põhjasõja ajal.

Sänna kandist on pärit luuletaja ja proosakirjanik Juhan Jaik (1899-1948) ning poeet Artur Adson (1889-1977).

Tsooru – Vana-Roosa

Põlised asulapaigad hilisemate mõisakohtadega, Vana-Roosa kirikuküla. Mustjõe läänekalda kõrgendik. Tsoorut mainitakse esmakordselt 1419. aastal (Zoro).

Tsooru mõisaansambli äärealal asub Hollandi tüüpi Tsooru tuuleveski, mis ehitati 1880. aastal. Veski lähedal on möldri elamu.

Vana-Roosas asub vaatamisväärne Roosa kirik.

Hoone on ehitatud 1893. aastal arhitekt R. Guleke projekti järgi vana puukiriku asemele. Kiriku kantsel ja oreliväär on kujundatud neoklassitsistlikus stiilis.

Kangsti - Tsooru tee ääres on Kõrgepalu park ja selle ääres vabariikliku looduskaitse all olev Kõrgepalu määnd (ümbermõõt 4,35 m, kõrgus 30 m).

Kõrgepalust 2 km kirde pool on endise Hurda talu juures I aastatuhande teisest poolest ja II aastatuhande algusest pärinev asulakoht ning 18 lohuga kultusekivi (I aastatuhandest e. Kr).

Matsi bussipeatusest 1,2 km Varstu poole on maantee ääres Krigulipalu kääpad. Kääpad kuuluvad I aastatuhande teise poole, surnuid maeti siia põletatult.

Piirkonda jäävad ka kivikalmed, ohvriallikas, ilusad teelõigud ning mõned kaunid vaatekohad.

Kriiva

Väärtuseks on Kriiva seljak, mis on liustikulise tekkega moreenseljak kui ilmekas pinnavorm. Pärandkultuuriobjektidest asuvad alal Antsimäe talukoht ja ühisniidu kaev.

Lisa 7. Vaatekoridorid

Nr	Vaatekoha asukoht ja valiku põhjendus	Märkused
1	Suur Munamägi, Baltimaade kõrgeim punkt, asub Haanja külas.	Vaatetorn
2	Misso Sapimägi, vaade Haanja kõrgustikule ja Misso, Setomaale. Asukoht on Hürsi küla.	
3	Vaidva sila vaatekoht. Vaade Vaidva jõe ja livakivipaljandile.	Vaatekoht
4	Hino järve vaade Misso vallas, endise triangulatsiooni punkti asukohal.	Vaatekoht
5	Vaatekoht Hürsi küla lähistel, omapärase maastiku ja ajaloolise hoonestusega paik.	Vaatekoht
6	Paganamaa vaatetorn, vaade ümbrusele ja järvistule.	Vaatetorn
7	Loogamäe külas vaatekoht, vaade Luhasoole ja Haanja kõrgustiku lõunapoolsele osale.	Vaatekoht
8	Vaatekoht Mõniste vallas Saru külas vana raudteesilla juures. Vaade Mustjõe lamminiidule.	Vaatekoht
9	Tammi silla vaatekoht. Mustjõgi ja jõe lammiala.	Vaatekoht
10	Vaatekoht Rõuge vallas Haki külas.	Vaatekoht
11	Vaade Rõuge alevikule ja järvistule.	
12	Vorstimäe vaatekoht. Ümbruskonna kõrgeima mäe (269 m) tipust avaneb ringvaade, avaram vaade põhja-ida-lõuna suunas.	Vaatekoht
13	Vaated Plaani ja Villa külale ning Plaani Külajärvele. Avaneb vaade kõrvalmaanteelt 25161 Kose-Käbli (Plaani Külajärve ümbritsevale lagedamale alale ja Plaani õigeusu kirikule ning Plaani kiriku ja surnuaia juurest avanevad vaated Plaani Külajärvele ja Villa külale).	Vaade puhkealale
14	Kõomäe küla vaatekoht. Avaneb vaade Kõomäe (280 m) tipust ümbruskonna maastikule (vaade Plaani Külajärvele (Külajärv) ja Kõomäe sumbkülale).	Vaatekoht
15	Saarõmägi vaade Suurele Munamäele	

Nr	Vaatekoha asukoht ja valiku põhjendus	Märkused
16	Häälimäe vaatekoht (270m). Avaneb vaade Uue-Saaluse külale ja Kavadi järvele (loode-ida suunas).	Vaatekoht
17	Kulliperamäe (Kullipeämmae) vaatekoht (281 m). Avaneb vaade ümbruskonna mägedele (sh Suurele Munamäele).	Vaatekoht
18	Papisöödi (Papisöödü) mäe vaatekoht (288 m). Avaneb vaade ümbruskonna mägedele, Suurele Munamäele ning mäe lääneveerul, Eesti kõige kõrgemal asuvale talule.	Vaatekoht
19	Iisraelimäe vaatekoht (284 m). Avaneb vaade ümbruskonna mägedele (sh Suurele Munamäele).	Vaatekoht
20	Tsälbamäe (ka Saarõmäe) vaatekoht. Avaneb vaade Plaksi sumbkülale, Tuuljärvele ning Suurele Munamäele	Vaatekoht
21	Virgumäe (Vaasamäe) vaatekoht. Põllult avaneb ringvaade ümbritsevale maastikule, avaram vaade kirde-kagu suunas.	Vaatekoht
22	Piipsemäe vaatekoht. Avaneb kirde-idasuunaline vaade maastikule.	Vaatekoht
23	Kalmõmäe vaatekoht (221 m). Seal asub matkarada ja vaatetorn	Vaatekoht
24	Kolatskimäe vaatekoht. Lõuna ja edela suunas avanev vaade Korneti linnamäele Lätimaal.	Vaatekoht
25	Vainola mäe vaatekoht (248 m). Avaneb ringvaade Ruusmäe järvele, Rogosi mõisakompleksile ja mõisa ümbritsevale pargile, Jaanivariku tammikule ja ümbruskonna avaratele põllumassiividele.	Vaatekoht
26	Tikuti tee ja Mehka-Vastse-Roosa tee ristmiku vaatekoht. Vaade kuppelmaastikule.	Vaatekoht
27	Võru mnt vaatekoht Rõuge alevikus. Vaade Kaussjärvele.	Vaatekoht

Lisa 8. Ilusa vaatega teelõigud

Ilusa vaatega teelõigud on määratud järgmistele teedele:

1. Haanja – Kündja kõrvalmaantee;
2. Haanja – Vaskna – Uue-Saaluse kõrvalmaantee;
3. Kellämae tee;
4. Kose – Kääbli kõrvalmaantee;
5. Kuutsi küla Kuutsi – Peebu kõrvalmaantee;
6. Kuutsi küla Mõniste – Tiitsa – Karisöödi kõrvalmaantee;
7. Kuutsi küla Saru-Kuutsi kõrvalmaantee;
8. Käätsa-Rõuge-Luutsiku kõrvalmaantee;
9. Mõniste - Tiitsa - Karisöödi kõrvalmaantee;
10. Nursi-Rõuge kõrvalmaantee;
11. Plaani-Pari-Kündja kõrvalmaantee;
12. Purka ja Kirbu küla Riidmäe-Trolla kõrvalmaantee;
13. Ruusmäe küla Palli-Ruusmäe kõrvalmaantee;
14. Ruusmäe küla Tammiku tee;
15. Rõuge - Rebäse - Haanja kõrvalmaantee;
16. Rõuge alevik Säna maantee;
17. Rõuge alevik Võru maantee;
18. Rõuge alevik Ööbikuoru tänav;
19. Rõuge aleviku Haanja maantee;
20. Rõuge aleviku Hariduse tänav;
21. Rõuge aleviku Rõuge- Vastse-Roosa kõrvalmaantee;
22. Rõuge aleviku Viitina maantee;
23. Rõuge- Vastse-Roosa kõrvalmaantee;
24. Rõuge-Kurjärve-Haanja kõrvalmaantee;
25. Rõuge-Verijärve kõrvalmaantee;
26. Saarlase-Kääraku kõrvalmaantee;
27. Säna küla Antsla-Säna kõrvalmaantee;
28. Säna-Rõuge kõrvalmaantee Paju ja Häeluse talude vaheline ala;
29. Tsooru - Krabi kõrvalmaantee;
30. Vakari - Pari - Tsiistre kõrvalmaantee;
31. Vana-Roosa - Hürova kõrvalmaantee;
32. Vana-Roosa küla Tsooru-Krabi kõrvalmaantee;
33. Vastse-Roosa küla Mõniste-Ape tugimaantee;
34. Võru - Mõniste - Valga tugimaantee.

Lisa 9. Miljööväärtuslikud hoonestusalad ja objektid

Miljööväärtuslikud hoonestusalad:

- **Villa küla-** hästi säilinud arhitektuuriline pärand, külastruktuur (sumbkülad) ja taluõuede planeering ning neid külasid ümbritsev avatud maastik. Ala jääb Rõuge-Haanja-Kütioru väärtuslikule maastikule;
- **Trolla küla-** hästi säilinud arhitektuuriline pärand, külastruktuur (sumbkülad) ja taluõuede planeering ning neid külasid ümbritsev avatud maastik. Ala jääb Rõuge-Haanja-Kütioru väärtuslikule maastikule. Alale jäävad pärandkultuuri objektid - Ala-Veski veski, rippild ja Mäe-Veski veski;
- **Plaksi küla-** hästi säilinud arhitektuuriline pärand, külastruktuur (sumbkülad) ja taluõuede planeering ning neid külasid ümbritsev avatud maastik. Ala jääb Rõuge-Haanja-Kütioru väärtuslikule maastikule;
- **Uue-Saaluse küla-** Eestis kõige liigendatuma kaldajoonega järve ääres asuv küla, endine mõisa territoorium, mille keskust ei ole rikutud nõukogudeaegsete tootmishoonetega. Külas avaneb kauneid vaateid Kavadi järvele ja ümbritsevale maastikule. Ala jääb Rõuge-Haanja-Kütioru väärtuslikule maastikule. Alale jäävad pärandkultuuri objektid- moonakamaja, Tondi veski, Uue-Saaluse mõisa tallid, Uue-Saaluse kool, meiereid, Uue-Saaluse mõisa piiritusevabrik, Ala-Järve allikas, mõisa sepikoda ja Uue-Saaluse mõisa metsavahikoht;
- **Tsiamäe küla-** hästi säilinud arhitektuuriline pärand, külastruktuur (sumbkülad) ja taluõuede planeering ning neid külasid ümbritsev avatud maastik. Ala jääb Rõuge-Haanja-Kütioru väärtuslikule maastikule. Alale jäävad pärandkultuuri objektid - Tsiamäe tellisetehas ja rehielamu;
- **Pressi küla-** hästi säilinud arhitektuuriline pärand, külastruktuur (sumbkülad) ja taluõuede planeering ning neid külasid ümbritsev avatud maastik. Ala jääb Rõuge-Haanja-Kütioru väärtuslikule maastikule. Alale jääb pärandkultuuriobjekt kivivall Oja-Zirgu talumaadel piiril;
- **Hämkoti küla-** hästi säilinud arhitektuuriline pärand, külastruktuur (sumbkülad) ja taluõuede planeering ning neid külasid ümbritsev avatud maastik. Ala jääb Rõuge-Haanja-Kütioru väärtuslikule maastikule;
- **Karisöödi küla-** küla on endise Mõniste karjamõisa keskus. Sügava, looduse poolt omapäraselt kujundatud liivakiviseintega jõeoru ja saare korrastas ning ehitas puhkekohaks Mõniste metskond. Karisöödi park on ümbruskonna armastatuim puhkekoht. Ala jääb Peetriõe oru väärtuslikule maastikule. Alal paikneb mitmeid pärandkultuuriobjekte nt Karisöödi mõisa peahoone, moonakamaja, metskonnajärv jne;
- **Vastse-Roosa küla-** üks Eesti lõunapoolsemaid külasid, mille keskel laiub vana mõis. Ala läbib Vaidva jõgi ja küla kohal on jõge paisutatud ning sinna on moodustunud Vastse-Roosa veskijärv. Küla asustus on koondunud maantee äärde ja ümber mõisa, kaugemal asuvaid maju on vähem. Alal asub mitmeid pärandkultuuriobjekte nt Vastse-Roosa koolimaja ja piirivalvekordon, mõisa kelder, mõisa moonakamaja jne;
- **Saru küla-** tegemist on tänapäeval Eesti pikima ridakülaga. Sellise asustuspildi on tinginud maastik: kõikide põlistalude krundid küünivad pikkade ribadena jõest metsani. Krunte läbib Võru–

Valga maantee, mille ääres paiknevad reana majapidamised. Saru mõis ja küla on pikka aega eksisteerinud kõrvuti. Suur küla koosneb eri osadest, millest mõni on olnud varem omaette küla. Andrusõl (küla kuni 1977) paiknesid Saru vallamaja, kool ja raamatukogu. Saru põhiosas paiknevad põlistalud, seda on mõnikord varem jagatud Mäekülaks ja Alakülaks, ent nende piirid ja paiknemine on ebaselged. Läänepoolset osa tuntakse Konnuvere nime all. Ala jääb Mustjõe väärtuslikule maastikule ning alale jäävad mitmed pärandkultuuriobjektid nt raudteetamm, Alska kõrts, talukohad jne;

- **Vana-Roosa küla-** küla omapäraks on ühepoolne haguküla – ridaküla vorm, mille põhitunnuseks on õuede asetus enamasti ühel pool teel, paari-kolmesaja meetri kaugusel nii teest kui üksteisest. Iga elamu juurde viib peateelt väike tee. Sageli on taluõued omavahel ühendatud veel piki põlluserva kulgeva teega. Kinnistud kulgevad enamasti küllaltki pikkade kitsaste ribadena. Ala kattub osaliselt Tsooru-Vana-Roosa väärtusliku maastikuga. Alal paikneb mitmeid pärandkultuuriobjekte nt Vana-Roosa mõis, moonakamaja, kivitee, talukohad jne. Silmapaistvamaid objekte alal on Vana-Roosa kirik;
- **Krabi küla-** külatüübilt hajaküla, kus õued ei moodusta ühtset põllumassiivist eralduvat külaala, vaid paiknevad üksteisest kaugemal 1-2-kaupa korrapäratult ja hajutatult põldude, karjamaade ja teiste kõlvikute vahel. Erinevate talude põllud on omavahel pidevas seoses ning üksikute elamute kaugus pole üle 0,5...1 km. Kuigi õuede paiknemine on hajakülas korrapäratu, koondusid õued ikkagi Krabi karjamõisa, Krabi veski ja põhiliste põllumaade lähedusse, moodustades kohati väikseid hõredaid rühmitusi. Ala kattub Paganamaa väärtusliku maastikuga. Alal paikneb mitmeid pärandkultuuriobjekte nt Krabi mõisa häärber, rahvamaja, vaestemaja, töökoda, kõrts jne;
- **Kõrgepalu küla-** külatüübiks on tuumikküla, mis on kompaktse hoonestusega külade ja hajakülade vahelvorm. Kõrgepalu mõisa ümber on silmusekujuliselt tekkinud hajali taluõued, mis ei moodusta ühtset põllumassiivist eralduvat küla ala, vaid paiknevad üksteisest kaugemal 1-2 kaupa korrapäratult ja hajutatult põldude, karjamaade ja teiste kõlvikute vahel. Erinevate talude põllud on omavahel pidevas seoses ning üksikute elamute kaugus pole üle 0,5...1 km. Ala kattub Tsooru-Vana-Roosa väärtusliku maastikuga. Alal paikneb mitmeid pärandkultuuriobjekte nt Kõrgepalu lennuväli, Kõrgepalu mõis, koolimaja, vaestemaja jne;
- **Rammuka küla-** Tsiistre-Misso-Rammuka kõrvalmaantee äärde koondunud põlusküla asukoht (sumbküla), kus on hästi väljakujunenud taluõuede planeering. Alal asub Kurõ algkooli pärandkultuuriobjekt;
- **Sänna küla-** ala jääb Sänna-Pärlijõe väärtuslikule maastikule. Alal paiknevad pärandkultuuriobjektid- Sänna mõisa rehe/laut, Juhan Jaigi mälestuskivi, Sänna munakivitee, kuivati, Savivõrtsi kõrts, Sänna metsavahikoht ja Saeveski töökoda;
- **Ruusmäe küla-** küla keskuseks on Rogosi mõis. Mõis asub Haanja kõrgustikul nelja järve vahelisel alal. Esmakordselt on mainitud Rogosi mõisa 1597. ja 1603. aastal.
- **Mõniste küla-** küla piiresse jäävad Mõniste mõisa park ja Wulfide suguvõsa kalmistu. Mõniste mõisa pargis asub Mõniste järv. Pargi alal asusid ka Mõniste vasallilinnus ja Mõniste mõisa hooned, mis on hävinud.

- **Viitina küla**- küla paikneb endise Viitina mõisa maadel. Lisaks mõisale on säilinud ka palju kõrvalhooneid. Alal paiknevad mitmed pärandkultuuriobjektid- Viitina kauplus, Viitina kolhoosi katlamaja, Viitina pritsikuur, Viitina mõisa laut, Viitina mõisakeskus, Mõisavalitseja Kargaja maja, Viitina mõisa piiritusevabrik, Viitina mõisa moonakamaja, Viitina bussijaam, Viitina mõisa heinaküün, Viitina mõisa sepikoda ja Viitina mõisa sepikoda-saun.

Miljööväärtuslikud objektid:

- **Mõniste park** – tegemist on kaitsealuse mõisa pargiga, mida ümbritsevad praeguseks hävinud Mõniste mõisa hooned. Pargis kasvab palju eri liike puid, eksootilistest nt Mandžuuria pähklipuu ja roheline ebatsuuga.
- **Karisöödi park** – park on rajatud Karisöödi karjamõisa juurde. Park paikneb jõekäärus osaliselt mattunud paljandi ja jõe vahelisel alal, pargi piiril asuvad mitmed väiksemad paljandid ja koopaga Karisöödi paljand, kus 10 m ulatuses paljanduvad Amata lademe valged ja kollakasvalged liivakivid. Parki ilmestab vanajõeest kujundatud kanali ja jõega piiratud saareke, millel on kõlakoda. Pargis on mitmeliigiline kõrghaljastus ja mitmed puhkerajatised: sillad, trepp, kõlakoda, lõkkeplats, käimlad. Park on olnud oluline piirkonna kokkukäimiskoht.
- **Hävinud Eesti Kodu mälestusmärgi ala** – mälestusmärk on pühendatud kõikidele eesti kodudele, mis said kannatada sõjakeerises ja inimestele, kes küüditamistega oma kodudest välja aeti eemale perekonnast ja kodumaast.
- **Haanja rahvamaja** – Turistide koduna tuntud hoonet hakati rajama 1937. aastal ning endise magasiaida kohale ehitatud majas oli näitelavaga saal 160 inimesele, raamatukogu, viis tuba turistidele, konstaabli elukorter ja kauplus. Kohalikud inimesed väärtustavad hoonet ka seetõttu, et hoone rajamist toetas president K. Päts isiklikult. Hoones asuvad rahvamaja ja raamatukogu ning on ruumid seltsidele.
- **Jaanimäe palvemaja** – Haanja piirkonnas vähelevinud savihoone. Varasemalt kuulus Vennaste Kogudusele, nüüd EELK Rõuge Maarja kogudusele.
- **Pütsepa abikirik (endine koolimaja)** – maakivist, 1876. aastal koolimajaks ehitatud hoones tegutseb Rõuge abikirik. Hoone teeb eriliseks, et see rajati talupoegade omal algatusel ja raha eest. Kirik asub hoones 1935. aastast.
- **Viitina mõis** – rüütlimõis, mida mainiti esmakordselt 1542. aastal. Mõisa nimi tuleb aadlisuguvõsalt Vietinghoff'id, kelle esindajad olid 16. sajandi lõpust kuni 1782. aastani mõisa omanikud.
- **Mõniste Talurahvamuuseum (endine Mõniste muuseum)** – Eesti vanim vabaõhumuuseum, kus on võimalik osa saada talurahva argielult ja Vana-Võromaa lõunaosa talupojakulatuurist. Muuseum on alates aastast 1955 tegutsenud järjepidevalt ühes hoones, mis ehitati algselt talumeeste poolt Mõniste Tarvitajate Ühistu kaupluseks.

Lisa 10. Kultuurimälestised

Andmed: Kultuurimälestiste register, 09.06.2023.

Reg Nr.	Mälestise nimi	Liigitus	Kaitsekorra alus
5704	Rogosi-Pütsepa kalmistu	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr.6, (RTL 1997, 65, 358)
5703	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	ajaloomälestis	
5713	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	ajaloomälestis	
5712	Vabadussõjas hukkunute matmispaik	ajaloomälestis	
5718	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	ajaloomälestis	
5717	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	ajaloomälestis	
5701	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	ajaloomälestis	
5702	Vabadussõjas hukkunute ühishaud	ajaloomälestis	
5722	Vabadussõja mälestussammas, V. Mellik, 1926 (pronks, graniit)	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr.6, (RTL 1997, 65, 358) "Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr. 8, (RTL 1997, 68, 375)
5728	Sänna külakooli hoone	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr.6, (RTL 1997, 65, 358)
5727	Tannil Kriisa (1866-1940) haud	ajaloomälestis	
27134	Vabadussõja Munamäe lahingu mälestussammas	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 26.06.2003. a käskkiri nr 116 (RTL, 2003, 78, 1155)

Reg Nr.	Mälestise nimi	Liigitus	Kaitsekorra alus
5729	Vabadussõja mälestussammas ja Vabadussõjas hukkunud Juhan Liljebeki haud	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr.6, (RTL 1997, 65, 358) "Kultuurimälestiseks tunnistamine ja kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri 28. märts 2006. a käskkiri nr 120 (RTL, 07.04.2006, 30, 542)
5721	Rõuge kihelkonnakooli hoone	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr.6, (RTL 1997, 65, 358)
5719	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	ajaloomälestis	
5726	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	ajaloomälestis	
5725	Terroriohvrite ühishaud	ajaloomälestis	
5739	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	ajaloomälestis	
27167	Skulptuurigrupp «Karud»	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 29. juuli 2003. a käskkiri nr 128 (RTL 2003, 90, 1359)
27135	Vabadussõjas hukkunud tundmatu sõduri haud mälestussambaga	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 26.06.2003. a käskkiri nr 116 (RTL, 2003, 78, 1155)
13623	Kääbas	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)
13625	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13624	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13684	Kääbas	arheoloogiamälestis	
29970	Ühepuupaat	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri käskkiri 15. veebruar 2010 nr 85
13693	Kivikalme	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)
13691	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13683	Kultusekivi	arheoloogiamälestis	
13686	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13685	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13651	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13696	Kultusekivi	arheoloogiamälestis	
13396	Ohvriallikas	arheoloogiamälestis	
13681	Ohvriallikas "Silmaveeallikas"	arheoloogiamälestis	
13628	Ohvrikivi	arheoloogiamälestis	
14096	Sänna mõisa tall, 19 saj.	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129)"Kultuurimälestiseks tunnistamine ja kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri 28. märts 2006. a käskkiri nr 120 (RTL, 07.04.2006, 30, 542)

Reg Nr.	Mälestise nimi	Liigitus	Kaitsekorra alus
14128	Roosa kirik	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129)
14125	Sänna postijaama postipoiste elamu, 19 saj. I pool	ehitismälestis	
14098	Sänna mõisa laut, 19 saj.	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129)"Kultuurimälestiseks tunnistamine ja kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri 28. märts 2006. a käskkiri nr 120 (RTL, 07.04.2006, 30, 542)
14078	Plaani õigeusu kirik, 1874	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129)
14091	Sänna mäeveski, 18/19 saj.	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129)"Kultuurimälestiseks tunnistamine ja kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri 28. märts 2006. a käskkiri nr 120 (RTL, 07.04.2006, 30, 542)
14079	Rogosi mõisa peahoone tiibhoonetega, 17-19 saj.	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129)
14124	Sänna postijaam, 19 saj. I pool	ehitismälestis	
14123	Mõniste-Ritsiku kirik, 1855	ehitismälestis	
14085	Rõuge pastoraadi peahoone	ehitismälestis	
14084	Rõuge kirik, 1730	ehitismälestis	
14090	Nursi magasiait, 19 saj. II pool	ehitismälestis	
14089	Nursi vallamaja, 19 saj. II pool	ehitismälestis	
14092	Sänna mõisa peahoone, 19. saj.	ehitismälestis	
14127	Vana-Roosa mõisa aidamehe maja, 19 saj.	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129)
14094	Sänna mõisa ait-kuivati, 19 saj.	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129)"Kultuurimälestiseks tunnistamine ja kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri 28. märts 2006. a käskkiri nr 120 (RTL, 07.04.2006, 30, 542)

Reg Nr.	Mälestise nimi	Liigitus	Kaitsekorra alus
14126	Vana-Roosa mõisa ait-kuivati, 19 saj. II pool	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129)
14095	Sänna mõisa tall-tõllakuur, 19 saj.	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129)"Kultuurimälestiseks tunnistamine ja kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri 28. märts 2006. a käskkiri nr 120 (RTL, 07.04.2006, 30, 542)
14097	Sänna mõisa vesiveski, 19 saj.	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129) "Kultuurimälestiseks tunnistamine ja kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri 28. märts 2006. a käskkiri nr 120 (RTL, 07.04.2006, 30, 542)
14093	Sänna mõisa park	ehitismälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129) "Kultuurimälestiseks tunnistamine ja kaitsevööndi määramine" Kultuuriministri 28. märts 2006. a käskkiri nr 120 (RTL, 07.04.2006, 30, 542)
14080	Rogosi mõisa park	ehitismälestis	Kultuurimälestiseks tunnistamine kultuuriministri 12.11.1997 määrus nr. 72, (RTL 1997, 214, 1129)
13395	Kääbas	arheoloogiamälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954)
13394	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
13631	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
13629	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
13634	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13622	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13633	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13617	Kääbas "Kääbaspalu kääbas"	arheoloogiamälestis	
13615	Kääbas "Kääbaspalu kääbas"	arheoloogiamälestis	
13616	Kääbas "Kääbaspalu kääbas"	arheoloogiamälestis	
13618	Kääbas "Kääbaspalu kääbas"	arheoloogiamälestis	
13678	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
13632	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
13612	Linnus	arheoloogiamälestis	
13611	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
13389	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
13679	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13627	Kalmistu "Tinusmatus"	arheoloogiamälestis	
13635	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13680	Ohvriallikas "Silmaveeallikas"	arheoloogiamälestis	
13392	Asulakoht	arheoloogiamälestis	
13381	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13614	Kääbas "Kääbaspalu kääbas"	arheoloogiamälestis	
13649	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13641	Asulakoht	arheoloogiamälestis	
13391	Asulakoht	arheoloogiamälestis	

Reg Nr.	Mälestise nimi	Liigitus	Kaitsekorra alus
13650	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13387	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13386	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13380	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13388	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13384	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13383	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13385	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13382	Kääbas	arheoloogiamälestis	
13682	Asulakoht	arheoloogiamälestis	
13610	Asulakoht	arheoloogiamälestis	
13647	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13638	Kivikalme "Kirikuase"	arheoloogiamälestis	
13613	Asulakoht	arheoloogiamälestis	
13642	Linnus	arheoloogiamälestis	
13687	Kivikalme "Pedaku", "Kalmu"	arheoloogiamälestis	
13644	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13648	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13646	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13645	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13397	Kalmistu "Lastekalmetumägi"	arheoloogiamälestis	
13637	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
13398	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
13399	Kalmistu "Häälimägi"	arheoloogiamälestis	
13688	Kivikalme "Vorotka kivid"	arheoloogiamälestis	
13695	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13689	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
13390	Kalmistu "Poola kalmed"	arheoloogiamälestis	
13690	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
13626	Kalmistu "Simmu kiriku mägi"	arheoloogiamälestis	
13694	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13692	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13636	Ohvriallikas "Kiivläte"	arheoloogiamälestis	
13640	Kivikalme "Varete"	arheoloogiamälestis	
13639	Kivikalme	arheoloogiamälestis	
13630	Hiie- ja ohverdamiskoht	arheoloogiamälestis	
13643	Rõuge kirikuaed	arheoloogiamälestis	
13393	Kalmistu	arheoloogiamälestis	
5720	Nogopalu kalmistu	ajaloomälestis	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" Kultuuriministri 19.03.1997 a. määrus nr.6, (RTL 1997, 65, 358)
5714	Misso kalmistu	ajaloomälestis	
5738	Vana-Roosa kalmistu	ajaloomälestis	
5723	Jaani-Peebu kalmistu	ajaloomälestis	
5724	Rõuge vana kalmistu	ajaloomälestis	
5705	Plaani kalmistu	ajaloomälestis	
30996	Tõrvapalo ristimets	kinnismälestis	"Ristimetsade kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 22.06.2021 käskkiri nr 107 (RT III, 26.06.2021, 1)
31001	Sarupalu ristimets	kinnismälestis	

Lisa 11. Kaitstavad loodusobjektid

Andmed: EELIS, 09.06.2023

HOIUALAD		
Looduskaitse piirang	Kaitsekorra alus	Kaitse eesmärk ja kaitsekord
Majori järve hoiuala (KLO2000073)	Vabariigi Valitsuse 8.09.2005 määrus nr 235 „Hoiualade kaitse alla võtmine Võru maakonnas“	Kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) kaitse.
Peetri jõe hoiuala (KLO2000075)		Kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – jõgede ja ojade (3260) ja II lisas nimetatud liikide – paksukojalise jõekarbi (<i>Unio crassus</i>), hariliku võldase (<i>Cottus gobio</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), hariliku hingi (<i>Cobitis taenia</i>) ja jõesilmu (<i>Lampetra fluviatilis</i>) elupaikade kaitse;
Pullijärve hoiuala (KLO2000077)		Kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – liiva-alade vähetoiteliste järvede (3110) ning II lisas nimetatud liigi – hariliku vingerja (<i>Misgurnus 35ossilis</i>) elupaiga kaitse.
Pärlijõe hoiuala (KLO2000078)		Kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – jõgede ja ojade (3260) ning II lisas nimetatud liikide – hariliku võldase (<i>Cottus gobio</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>) ja paksukojalise jõekarbi (<i>Unio crassus</i>) elupaikade kaitse;
Pärlijõe luha hoiuala (KLO2000053)		Kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – lamminiitude (6450) kaitse.
Rõuge jõe hoiuala (KLO2000079)		Kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – jõgede ja ojade (3260) ning II lisas nimetatud liikide – rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>) ja hariliku vingerja (<i>Misgurnus 35ossilis</i>) elupaikade kaitse;
Vaidva jõe hoiuala (KLO2000083)		Kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – jõgede ja ojade (3260) ning II lisas nimetatud liikide – paksukojalise jõekarbi (<i>Unio crassus</i>), hariliku võldase (<i>Cottus gobio</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), lõhe (<i>Salmo salar</i>) ja jõesilmu (<i>Lampetra fluviatilis</i>) elupaikade kaitse;

KAITSEALAD		
Looduskaitse piirang	Kaitsekorra alus	Kaitse eesmärk ja kaitsekord
Haanja looduspark (KLO1000469)	Vabariigi Valitsuse 22.01.2015 määrus nr 10 „Haanja looduspargi kaitse-eeskiri“	<p>Haanja looduspargi kaitse-eesmärk on:</p> <p>1) kaitsta, säilitada ja tutvustada Eesti kõrgeimat kuhjelist saarkõrgustikku, esinduslikke ürgorgusid, loodus ja pärandmaastikke ning looduse mitmekesisust, aidata kaasa kohaliku eluolu edendamisele ja säästva puhkemajanduse arengule ning kaitsta kaitsealuste liikide elupaiku;</p> <p>2) kaitsta nende liikide elupaiku, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) nimetab I lisas. Need liigid on väike-konnakotkas (<i>Aquila pomarina</i>), must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), valgeselg-kirjurähn (<i>Dendrocopos leucotos</i>), laanerähn (<i>Picoides tridactylus</i>), laanepüü (<i>Bonasa bonasia</i>), roo-loorkull (<i>Circus aeruginosus</i>), rukkirääk (<i>Crex crex</i>), musträhn (<i>Dryocopus martius</i>), väike-kärbsenäpp (<i>Ficedula parva</i>), värbkakk (<i>Glaucidium passerinum</i>), sookurg (<i>Grus grus</i>), punaselg-õgija (<i>Lanius collurio</i>), nõmmelõoke (<i>Lullula arborea</i>), hallpea-rähn (<i>Picus canus</i>), täpikhuik (<i>Porzana porzana</i>), rästas-roolind (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>), jäälind (<i>Alcedo atthis</i>), viupart (<i>Anas penelope</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>) ja händkakk (<i>Strix uralensis</i>);</p> <p>3) kaitsta, säilitada ja taastada elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) nimetab I lisas, ja nende liikide elupaiku, mida see direktiiv nimetab II lisas. Need I lisa elupaigatüübid on liiva-alade vähetoitelised järved (3110)3, vähe- kuni kesктоitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130), vähe- kuni kesктоitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210*), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürtpunanupuga niidud (6510), rabad (7110*), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), allikad ja allikasood (7160), nõrglubja-allikad (7220*), liigirikkad madalsood (7230), liivakivipaljandid (8220), vanad loodusmetsad (9010*), vanad laialehised metsad (9020*), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (9060), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*). Direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liigid, mille elupaiku kaitstakse, on harilik kobarpea (<i>Ligularia sibirica</i>), harivesilik (<i>Triturus cristatus</i>), harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>), harilik vingerjas (<i>Misgurnus fossilis</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), saarmas (<i>Lutra lutra</i>), karvane maarjalepp (<i>Agrimonia pilosa</i>), kollane kivirik (<i>Saxifraga hirculus</i>) ja paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>);</p> <p>4) kaitsta ja säilitada Viitina, Uue-Saaluse ja Rogosi mõisa parke ja kaitsealale jäävaid kaitstava looduse üksikobjekte.</p>

Hino maastikukaitseala (KLO1000171)	Vabariigi Valitsuse 11.08.2005 määrus nr 213 „Hino maastiku-kaitseala kaitse-eeskiri“	Hino maastikukaitseala kaitse-eesmärk on: 1) EÜ nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud linnuliikide, mis on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, kaitse; 2) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide - liiva-alade vähetoiteliste järvede (3110), lubjavaesel mullal liigirikaste niitude (6270*), vanade loodusmetsade (9010*) ning siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) kaitse.
Hõpõsaarõ-Katõsilla looduskaitseala (KLO1000724)	Vabariigi Valitsuse 26.02.2019 määrus nr 11 "Laane- ja salumetsade kaitseks looduskaitsealade moodustamine ja kaitse-eeskiri"	Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta, säilitada ja taastada väärtuslikke metsakooslusi.
Karisöödi looduskaitseala (KLO1000717)		Kaitseala kaitse-eesmärk on: 1) kaitsta, säilitada ja taastada väärtuslikke metsakooslusi; 2) kaitsta kaitsealuse liigi limatünniku (<i>Sarcosoma globosum</i>) kasvukohta.
Karula rahvuspark (KLO1000242)	Vabariigi Valitsuse 22.06.2006 määrus nr 149 „Karula rahvuspargi kaitse-eeskiri“	Karula rahvuspargi kaitse-eesmärk on: 1) Lõuna-Eestile iseloomulike metsa- ja järverikaste maastike, pinnavormide, looduse ja kultuuripärandi ning tasakaalustatud keskkonnakasutuse säilitamine, kaitsmine, taastamine, uurimine ja tutvustamine ning kaitsealuste liikide kaitse; 2) nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud liikide - must-toonekure, väike-konnakotka ja kalakotka, kes on I kategooria kaitsealused liigid, metsise, valgeselg-kirjurähni ja laanerähni, kes on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, täpikhuigu, rukkiräagu, sookure, herilaseviu, roo-loorkulli, tedre, jõgitiiru, värbkaku, händkaku, öösorri, hallpea-rähni, musträhni, nõmmelõokese, võõt-põõsalinnu, väike-kärbsenäpi, laanepüü ja punaselg-õgija, kes on III kategooria kaitsealused liigid, kaitse; 3) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide - vähe- kuni kesktoiteliste kalgiveeliste järvede (3140), looduslikult rohketoiteliste järvede (3150), huumustoiteliste järvede ja järvikute (3160), lubjavaesel mullal liigirikaste niitude (6270*), niiskuslembeste kõrgrohustute (6430), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niitude (6510), rabade (7110*), siirde- ja õõtsiksoode (7140), vanade loodusmetsade (9010*), rohundterikaste kuusikute (9050), oosidel ja moreenikuhatistel kasvavate okasmetsade (sürjametsade) (9060), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*), siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) ning II lisas nimetatud liikide - soohilaka ja palu-karukella, mis on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, ning hariliku hingi, karvase maarjalepa, suur-kuldtiiva ja saarma, mis on ühtlasi III kategooria kaitsealused liigid, elupaikade kaitse.
Keretü looduskaitseala (KLO1000668)	Vabariigi Valitsuse 4.10.2018 määrus nr 91 "Keretü looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri"	Kaitseala kaitse-eesmärk on: 1) kaitsta järgmisi kaitsealuseid linnuliike ja nende elupaiku: must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>), metsis (<i>Tetrao urogallos</i>), kanakull (<i>Accipiter gentilis</i>), laanerähn (<i>Picoides tridactylus</i>) ja valgeselg-kirjurähn (<i>Dendrocopos leucotos</i>);

		2) kaitsta, säilitada ja taastada vanu palu-, laane-, sooviku- ja salumetsasid, madalsoid, rabasid ja siirdesoid ning nendes kasvavaid järgmisi taimeliike: kollane kivirik (<i>Saxifraga hirculus</i>), kaunis kuldking (<i>Cypripedium calceolus</i>), sagristarn (<i>Carex irrigua</i>) ja väike käöpõll (<i>Listera cordata</i>).
Kirikumäe maastikukaitseala (KLO1000492)	Vabariigi Valitsuse 16.06.2016 määrus nr 63 „Kirikumäe maastikukaitseala kaitse-eeskiri“	Kirikumäe maastikukaitseala eesmärk on kaitsta Kirikumäe järve ja seda ümbritsevaid kultuur- ja loodusmaastikke; ohustatud, haruldasi ja kaitsealuseid liike vesi-lobeeliat (<i>Lobelia dortmanna</i>), järv-lahnarohtu (<i>Isoetes lacustris</i>) ja lamedalehelist jõgitakjat (<i>Sparangium angustifolium</i>); nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) I lisas nimetatud elupaigatüüpe. Need on liiva-alade vähetoitelised järved (3110), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), liigirikkad madalsood (7230), rabad (7110*), siirde- ja õõtsiksood (7140), vanad loodusmetsad (9010*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*).
Kisejärve maastikukaitseala (KLO1000313)	Vabariigi Valitsuse 19.05.2005 määrus nr 105 „Kisejärve maastikukaitseala kaitse-eeskiri“	Kisejärve maastikukaitseala kaitse-eesmärk on järvederikka maastiku, väärtuslike metsa- ja sookoosluste ning EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide ja II lisas nimetatud liikide elupaikade - liiva-alade vähetoitelised järved (3110), vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), vanad loodusmetsad (9010*), rohunditerikkad kuusikud (9050), siirdesoo- ja rabametsad (91D0*) - kaitse.
Koiva-Mustjõe maastikukaitseala (KLO1000308)	Vabariigi Valitsuse 06.10.2005 määrus nr 259 „Koiva-Mustjõe maastikukaitseala kaitse-eeskiri“	Koiva-Mustjõe maastikukaitseala kaitse-eesmärk on:1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud linnuliikide ja selles direktiivis nimetamata, kaitset vajavate rändlinnuliikide, kes on ühtlasi I või II kategooria kaitsealused liigid, ning rukkiräägu (<i>Crex crex</i>), kes on ühtlasi III kategooria kaitsealune liik, kaitse; 2) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) I lisas nimetatud elupaigatüüpide jõgede ja ojade (3260)1, kuivade nõmmede (4030), lubjarikkal mullal kuivade niitude (6210*), lubjavaesel mullal liigirikaste niitude (6270*), niiskuslembeste kõrgrohtude (6430), lamminiitude (6450), puisniitude (6530*), vanade loodusmetsade (9010*), rohunditerikaste kuusikute (9050), puiskarjamaade (9070), soostuvate ja soolehtmetsade (9080), siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) ning laialehiste lammimetsade (91F0) kaitse; 3) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta II lisas nimetatud liikide, kes on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, ja hariliku hingi (<i>Cobitis taenia</i>), hariliku võldase (<i>Cottus gobio</i>), tõmmuujuri (<i>Graphoderus bilineatus</i>), suure rabakiili (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>), kes kõik on ühtlasi III kategooria kaitsealused liigid, ning jõesilmu (<i>Lampetra fluviatilis</i>),

		lõhe (<i>Salmo salar</i>) ja ebasüsiku (<i>Boros schneideri</i>) elupaikade kaitse.
Kõrgepalu puiestee (põlispuude grupp) (KLO1200097)	Võru raj. TSN TK otsus nr 207 16.10.1959 „Parkide säilitamisest ja hooldamisest Võru rajoonis“	Kaitse-eesmärk on ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku puistu ning pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega.
Luhasoo looduskaitseala (KLO1000658)	Vabariigi Valitsuse 22.06.2017 määrus nr 119 "Luhasoo looduskaitseala kaitse- eeskiri"	Luhasoo looduskaitseala kaitse-eesmärk on: 1) kaitsta, säilitada, taastada ja tutvustada rabaökosüsteemi ning elustiku mitmekesisust; 2) kaitsta järgmisi kaitsealuseid liike ja nende elupaiku: must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), keda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7-25) nimetab I lisas, sagristarn (<i>Carex irrigua</i>), Russowi sõrmkäpp (<i>Dactylorhiza russowii</i>) ja harilik sookäpp (<i>Hammarbya paludosa</i>); 3) kaitsta ja säilitada elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) nimetab I lisas, milleks on huumustoitelised järved ja järvikud (3160)3, rabad (7110*), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), vanad loodusmetsad (9010*), soostuvad ja soolehtmetsad (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*).
Mõisamõtsa looduskaitseala (KLO1000172)	Vabariigi Valitsuse 21.04.2005 määrus nr 84 „Mõisamõtsa looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse- eeskiri“	Mõisamõtsa looduskaitseala võetakse kaitse alla eesmärgiga kaitsta looduse ja maastiku mitmekesisust ning ürgilmelist puistut. Kaitstavate objektide hulka kuuluvad järgmised EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüübid - jõed ja ojad (3260) ning vanad loodusmetsad (9010*) - ja II lisas nimetatud liikide elupaigad.
Mõniste mõisa park (KLO1200080)	Vabariigi Valitsuse 3.03.2006 määrus nr 64 „Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri“	Kaitse-eesmärk on ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku puistu ning pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega.
Paganamaa maastikukaitseala (KLO1000177)	Vabariigi Valitsuse 7.10. 2005 määrus nr 263 „Paganamaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri“	Paganamaa maastikukaitseala kaitse-eesmärk on: 1) vaheldusrikka mõhnastikureljeefiga loodus- ja pärandkultuurimaastiku kaitse; 2) metsa- ja niidukoosluste kaitse; 3) Piirioru ja sealse järvedeaheliku kaitse; 4) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide - vähe- kuni kesktoiteliste mõõdukalt kareda veega järvede (3130) ja vanade loodusmetsade (9010*) kaitse. Kaitsealune taimeliik: <i>Nymphaea candida</i> .
Parmu looduskaitseala (KLO1000413)	Vabariigi Valitsuse 7.06.2006 määrus nr 155 „Parmu looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse- eeskiri“	Parmu looduskaitseala eesmärk on kaitsta: 1) väärtuslikke metsa- ja sookooslusi, ohustatud ja kaitsealuseid liike; 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) nimetab I lisas. Need on liigirikkad niidud lubjavesel

		<p>mullal (6270), rabad (7110*), vanad loodusmetsad (9010*), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*);</p> <p>3) kaitsealuseid liike, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7-25) nimetab I lisas. Need liigid on must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), väike-konnakotkas (<i>Aquila pomarina</i>), metsis (<i>Tetrao urogallus</i>), laanerähn (<i>Picoides tridactylus</i>) ja valgeselg-kirjurähn (<i>Dendrocopos leucotos</i>);</p> <p>4) kaitsealuse liigi mustlaik-apollo (<i>Parnassius mnemosyne</i>) elupaika.</p>
Peetri jõe maastikukaitseala (KLO1000173)	Vabariigi Valitsuse 11.02.2005 määrus nr 31 „Peetri jõe maastikukaitseala kaitse-eeskiri“	<p>Peetri jõe maastikukaitseala eesmärk on:</p> <p>1) Peetri jõe devoni liivapaljanditega tüüpilise säalkoru ja Eestis ainulaadsete devoni lubjakivi paljandite kaitse;</p> <p>2) EÜ nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisa liigi, kes kuulub ühtlasi I kaitsekategooria liikide hulka, kaitse;</p> <p>3) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taime- ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide: jõgede ja ojade (3260), lamminiitude (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niitude (6510), vanade loodusmetsade (9010*), vanade laialehiste metsade (9020*), rohunditerikaste kuusikute (9050), oosidel ja moreenikuhjatistel kasvavate okasmetsade (sürjametsade) (9060), rusukalletel ja jäärakutel kasvavate metsade (pangametsade) (9180*), lammi-lodumetsade (91E0*) kaitse;</p> <p>4) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taime- ja loomastiku kaitse kohta II lisas nimetatud liikide: hariliku hingi, hariliku võldase, jõesilmu, rohe-vesihobu, mis on ühtlasi III kaitsekategooria liik, elupaikade kaitse.</p>
Pähni looduskaitseala (KLO1000414)	Vabariigi Valitsuse 3.03.2006 määrus nr 65 "Pähni looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri"	<p>Pähni looduskaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta, säilitada, taastada ja tutvustada:</p> <p>1) kaitsealuseid liike ja nende elupaiku, looduse ja maastiku mitmekesisust ning ürgilmelisi puistuid;</p> <p>2) elupaiku, mida nõukogu direktiiv nr 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taime- ja loomastiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas. Need on vanad loodusmetsad (9010*)3 ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*);</p> <p>3) musträhni (<i>Dryocopus martius</i>) ja II kaitsekategooria liigi elupaiku;</p> <p>4) kaitsealust taimeliiki roomavat öövilget (<i>Goodyera repens</i>).</p>
Rõuge mõisa park (KLO1200106)	Vabariigi Valitsuse 3.03.2006 määrus nr 64 „Kaitsealuste parkide, arboretumite ja puistute kaitse-eeskiri“	Kaitse-eesmärk on ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku puistu ning pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega.
Sadramõtsa looduskaitseala (KLO1000671)	Vabariigi Valitsuse 22.11.2018 määrus nr 105 "Sadramõtsa looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri"	<p>Kaitseala kaitse-eesmärk on:</p> <p>1) kaitsta metsa- ja rabakooslusi ning nende elustiku mitmekesisust;</p> <p>2) kaitsta ja säilitada elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taime- ja loomastiku kaitse kohta (EÜT L</p>

		206, 22.07.1992, lk 7-50) nimetab I lisas. Need on rabad (7110*)3, nokkheinakooslused (7150), vanad loodusmetsad (9010*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*); 3) kaitsta kaitsealust liiki metsist (<i>Tetrao urogallus</i>) ja tema elupaiku.
Timmase looduskaitseala (KLO1000108)	Vabariigi Valitsuse 30.04.2004 määrus nr 179 Timmase looduskaitseala kaitse alla võtmine ja Timmase looduskaitseala kaitse-eeskiri	Timmase looduskaitseala eesmärk on kaitsta: 1) kompaktsed metsamassiivi, mis on sobiv elupaik ohustatud ja haruldastele kaitsealustele liikidele; 2) kaitsealuseid liike metsis (<i>Tetrao urogallus</i>) ja kalakotkas (<i>Pandion haliaetus</i>); 3) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) nimetab I lisas. Need on jõed ja ojad (3260), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450) ning vanad loodusmetsad (9010*); 4) kaitsealuseid liike, keda nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab II lisas, ning nende elupaiku. Need on paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>) ja rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>).
Väike-Palkna maastikukaitseala (KLO1000424)	Vabariigi Valitsuse 6.01.2006 määrus nr 5 „Väike-Palkna maastikukaitseala kaitse-eeskiri“	Väike-Palkna maastikukaitseala kaitse-eesmärk on: 1) Väike-Palkna järve ja selle kaldal asuvate metsakoosluste kaitse; 2) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüübi - liiva-alade vähetoiteliste järvede (3110) kaitse.

NATURA 2000	
LOODUSALAD	
Looduskaitsealine piirang	Kaitsekord
Haanja loodusala (EE0080613)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on liiva-alade vähetoitelised järved (3110), vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130), vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad – 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), rabad (*7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), allikad ja allikasood (7160), nõrglubja-allikad (*7220), liigirikkad madalsood (7230), liivakivipaljandid (8220), vanad loodusmetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad – 9060), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>), harilik vingerjas (<i>Misgurnus fossilis</i>), harivesilik (<i>Triturus cristatus</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>), karvane maarjalepp (<i>Agrimonia pilosa</i>), kollane kivirik (<i>Saxifraga hirculus</i>) ja harilik kobarpea (<i>Ligularia sibirica</i>).
Hino loodusala (EE0080602)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on liiva-alade vähetoitelised järved (3110), vanad loodusmetsad (*9010) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).
Hintsiko loodusala (EE0080610)	I lisas nimetatud kaitstav elupaigatüüp on vanad loodusmetsad (*9010).
Hurda loodusala (EE0080611)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).

Karula loodusala (EE0080671)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on liiva-alade vähetoitelised järved (3110), vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130), vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad – 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), puisniidud (*6530), rabad (*7110), rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad – 9060), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080), siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) ning lammi-lodumetsad (*91E0); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on saarmas (<i>Lutra lutra</i>), harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>), harilik vingerjas (<i>Misgurnus fossilis</i>), suur-kuldtiib (<i>Lycaena dispar</i>), suur-rabakiil (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>), tõmmuujur (<i>Graphoderus bilineatus</i>), laiujur (<i>Dytiscus latissimus</i>); karvane maarjalepp (<i>Agrimonia pilosa</i>), soohiilakas (<i>Liparis loeselii</i>) ja palu-karukell (<i>Pulsatilla patens</i>).
Kirikumäe loodusala (EE0080607)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on liiva-alade vähetoitelised järved (3110), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (*9010) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).
Kisejärve loodusala (EE0080603)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on liiva-alade vähetoitelised järved (3110), vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), rabad (*7110), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).
Koiva-Mustjõe luha loodusala (EE0080421)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on jõed ja ojad (3260), kuivad nõmmed (4030), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad – 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), puisniidud (*6530), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080), siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) ning laialehised lammimetsad (91F0); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik tõugjas (<i>Aspius aspius</i>), harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>), harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), jõesilm (<i>Lampetra fluviatilis</i>), lõhe (<i>Salmo salar</i>), ebasüsik (<i>Boros schneideri</i>), tõmmuujur (<i>Graphoderus bilineatus</i>), suur-rabakiil (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), eremiitpõrnikas (<i>Osmoderma eremita</i>), paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>) ja lammiöölane (<i>Xylomoia strix</i>).
Luhasoo loodusala (EE0080601)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on huumustoitelised järved ja järvikud (3160), lamminiidud (6450), rabad (*7110), nokkheinakooslused (7150), vanad loodusmetsad (*9010), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).
Majori järve loodusala (EE0080629)	I lisas nimetatud kaitstav elupaigatüüp on looduslikult rohketoitelised järved (3150).
Murati loodusala (EE0080604)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on looduslikult rohketoitelised järved (3150) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).
Mõisamõtsa loodusala (EE0080619)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on jõed ja ojad (3260) ning vanad loodusmetsad (*9010); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), jõesilm (<i>Lampetra fluviatilis</i>), lõhe (<i>Salmo salar</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>) ja paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>).
Paganamaa loodusala (EE0080632)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).
Parmu loodusala (EE0080617)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on lamminiidud (6450), vanad loodusmetsad (*9010), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).

Peetri jõe loodusala (EE0080608)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on jõed ja ojad (3260), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), lubjakivipaljandid (8210), liivakivipaljandid (8220), vanad loodusmetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad – 9060), rusukallete ja jäärakute metsad (*9180) ning lammi-lodumetsad (*91E0); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>), harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), jõesilm (<i>Lampetra fluviatilis</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>), paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>) ja kaunis kuldking (<i>Cypripedium calceolus</i>).
Pullijärve loodusala (EE0080620)	I lisas nimetatud kaitstav elupaigatüüp on liiva-alade vähetoitelised järved (3110); II lisas nimetatud liik, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik vingerjas (<i>Misgurnus fossilis</i>).
Pähni loodusala (EE0080616)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on vanad loodusmetsad (*9010) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).
Pärlijõe loodusala (EE0080605)	I lisas nimetatud kaitstav elupaigatüüp on jõed ja ojad (3260); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>), jõesilm (<i>Lampetra fluviatilis</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>) ja paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>).
Pärlijõe luha loodusala (EE0080638)	I lisas nimetatud kaitstav elupaigatüüp on lamminiidud (6450); II lisas nimetatud liik, mille isendite elupaiku kaitstakse, on paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>).
Sadrametsa loodusala (EE0080615)	I lisas nimetatud kaitstav elupaigatüüp on vanad loodusmetsad (*9010); II lisas nimetatud liik, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harivesilik (<i>Triturus cristatus</i>).
Sadramõtsa loodusala (EE0080614)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on rabad (*7110), nokkheinakooslused (7150), vanad loodusmetsad (*9010) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).
Timmase loodusala (EE0080635)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on jõed ja ojad (3260), niiskuslembesed kõrgrohostud (6430), lamminiidud (6450) ning vanad loodusmetsad (*9010); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik vingerjas (<i>Misgurnus fossilis</i>), rohe-vesihobu (<i>Ophiogomphus cecilia</i>) ja paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>).
Väike-Palkna loodusala (EE0080606)	I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on liiva-alade vähetoitelised järved (3110) ja vanad loodusmetsad (*9010).
LINNUALAD	
Looduskaitseline piirang	Kaitsekord
Haanja linnuala (EE0080613)	Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on rästas-roolind (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>), jäähind (<i>Alcedo atthis</i>), viupart (<i>Anas penelope</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), laanepüü (<i>Bonasa bonasia</i>), must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), rukkirääk (<i>Crex crex</i>) ja värbkakk (<i>Glaucidium passerinum</i>).
Karula linnuala (EE0080671)	Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on väike-konnakotkas (<i>Aquila pomarina</i>), karvasjalg-kakk (<i>Aegolius funereus</i>), sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>), laanepüü (<i>Bonasa bonasia</i>), must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), rukkirääk (<i>Crex crex</i>), väike-kärbsenäpp (<i>Ficedula parva</i>), punaselg-õgija (<i>Lanius collurio</i>), kalakotkas (<i>Pandion haliaetus</i>), teder (<i>Tetrao tetrix</i>) ja metsis (<i>Tetrao urogallus</i>).
Koiva-Mustjõe linnuala (EE0080471)	Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on jäähind (<i>Alcedo atthis</i>), soopart e pahlsaba-part (<i>Anas acuta</i>), siniraag (<i>Coracias garrulous</i>), rukkirääk (<i>Crex crex</i>) ja rohunepp (<i>Gallinago media</i>).
Misso linnuala (EE0080672)	Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on väike-konnakotkas (<i>Aquila pomarina</i>), must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>), järvekaur (<i>Gavia arctica</i>), kalakotkas (<i>Pandion haliaetus</i>) ja metsis (<i>Tetrao urogallus</i>).

PÜSIELUPAIK

Looduskaitse piirang	Kaitsekorra alus	Kaitse eesmärk ja kaitsekord
Hurda metsise püsielupaik (KLO3000045)	Keskkonnaministri 13.01.2005 määrus nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“	II kaitsekategooriasse kuuluva liigi metsise (<i>Tetrao urogallus</i>) väljaspool kaitseala asuva elupaiga kaitse.
Karisöödi metsise püsielupaik (KLO3000046)		
Koemetsa metsise püsielupaik (KLO3000048)		
Laisi metsise püsielupaik (KLO3000050)		
Luutsniku metsise püsielupaik (KLO3000066)		
Põrgujärve metsise püsielupaik (KLO3000051)		
Singa metsise püsielupaik (KLO3000001)		
Ubajärve metsise püsielupaik (KLO3000052)		
Villike metsise püsielupaik (KLO3000053)	Looduskaitse seadus	I kaitsekategooriasse kuuluva liigi väike-konnakotka (<i>Aquila pomarina</i>) kaitse.
Karisöödi väike-konnakotka püsielupaik (KLO3002268)		
Koemetsa väike-konnakotka püsielupaik (KLO3000195)		
Laossaarõ väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001828)		
Luutsniku väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001939)		
Perakonna väike-konnakotka püsielupaik (KLO3000257)		
Punsa väike-konnakotka püsielupaik (KLO3002035)		
Pähni väike-konnakotka püsielupaik (KLO3002267)		

Roosiku väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001940)		
Sakurgi väike-konnakotka püsielupaik (KLO3000382)		
Tallima väike-konnakotka püsielupaik (KLO3000352)		
Tundu väike-konnakotka püsielupaik (KLO3002318)		
Tundu väike-konnakotka püsielupaik (KLO3002151)		
Villikese väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001576)		
Väike-konnakotka püsielupaik (KLO3000207)		
Muraski väike-konnakotka püsielupaik (KLO3002675)		
Kerretu merikotka püsielupaik (KLO3000212)	Looduskaitseeadus	I kaitsekategooriasse kuuluva liigi merikotka (<i>Haliaeetus albicilla</i>) kaitse.
Kirbu punajalg-kivipuraviku püsielupaik (KLO3000454)	Keskkonnaministri 17.04.2006 määrus nr 28 "Kaitsealuste seeneliikide püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri"	II kaitsekategooriasse kuuluva liigi punajalg-kivipuravik (<i>Boletus erythropus</i>) kaitse.
Kikkaoru kalakotka püsielupaik (KLO3002413)		
Koemetsa kalakotka püsielupaik (KLO3002245)	Looduskaitseeadus	I kaitsekategooriasse kuuluva liigi kalakotka (<i>Pandion haliaetus</i>) kaitse.
Laisi kalakotka püsielupaik (KLO3002288)		
Tika kalakotka püsielupaik (KLO3002287)		
Laisi kalakotka püsielupaik (KLO3000249)	Keskkonnaministri 29.03.2007 määrus nr 26 „Kalakotka	I kaitsekategooriasse kuuluva liigi kalakotka (<i>Pandion haliaetus</i>) kaitse.

Murati kalakotka püsielupaik (KLO3000250)	püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri	
Pältre kalakotka püsielupaik (KLO3000301)		
Nursi kanakulli püsielupaik (KLO3000757)	Keskkonnaministri 13.12.2006 määrus nr 73 "Kanakulli püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri"	II kaitsekategooriasse kuuluva liigi kanakulli (<i>Accipiter gentilis</i>) kaitse.
Kuutsi harulise võtmeheina püsielupaik (KLO3002711)	Keskkonnaministri 28.12.2022 määrus nr 60 "Kaitsealuste võtmeheinade püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri"	I kaitsekategooriasse kuuluva liigi haruline võtmehein (<i>Botrychium matricariifolium</i>) kaitse.
Piiri must- toonekure püsielupaik (KLO3001677)	Looduskaitseadus	I kaitsekategooria kuuluva liigi must-toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>) kaitse.
Pähni must- toonekure püsielupaik (KLO3002249)		
Sadrametsa harivesiliku püsielupaik (KLO3000738)	Keskkonnaministri 4.07.2005 määrus nr 56 "Harivesiliku püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri"	II kaitsekategooria kuuluva liigi harivesilik (<i>Triturus cristatus</i>) kaitse.
Hüti võsu-liivsibula püsielupaik (KLO3002655)	Keskkonnaministri 12.09.2022 määrus nr 46 „Võsu- liivsibula püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri"	II kaitsekategooriasse kuuluva liigi võsu-liivsibula (<i>Jovibarba sobolifera</i>) kaitse.

Lisa 12. Eesti-Läti elektrienergia põhivõrgu perspektiivne asukoht

Skeem 1. Tartu-Gulbene ühendusliini põhimõtteline kulgemine

Lisa 13. Maaparandussüsteemid

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
2100030010010	Hartsimäe talu	1992
9115870110040	Korva II	1983
9115800010080	Sikasoo metsakuivendus	1994
9115800010040	Lillioja talu	1996
9021531000010	Hürsi talu metsak,	1995
9115480710010	Ossiplaane	1968
9115760010010	Mikita I	1980
9115730010020	Troodasoo	1969
2021395000010	Simula	1988
9115840010020	Alska	1969
2100020030060	Ala-Suhka talu	1992
9115920010030	Aruküla metsakuivendus	1998
9115710010030	Ala-Metstaga talu	1993
2100020030050	Ala-Suhka talu	1992
9115480011070	Raudoja I	1982
9115840010060	Harjuküla	1975
9115930011000	Aruküla metsakuivendus	1998
9115820010010	Soolätte metsak	1930
9115840110010	Soolätte metsak	1930
2100410010050	Hansi	1974
9115740020020	Aruküla metsakuivendus	1998
9115930010070	TILGA HARGLA (NR, 529)-5	1987
9115480011010	TAHEVA (TTP-209)-1	1980
9115870110005	Utra	1930
9115820010020	Soolätte	1990
9115570010015	Hallopi	1930
9021426000010	Plaani	1977
9115870010090	Kaldamäe talu	1991
2021391000040	Lauri II	1979
9115481410010	Kõrgepalu I	1991
9115480011070	Hallimäe	1977
2100460010025	Kindrali talu	1936
2100410010030	Hansi	1974
9115840010010	Alska	1969
9115740020030	Lossimäe mk	1968
9115570020011	Luhasoo-Kadeni	1990
9115570020010	Luhasoo-Kadeni	1990
9115570110020	Luhasoo	1961
9021529000010	Mikita II	1980
9115730010040	Lennuvälja	1971
9115820010030	Listaku	1985
9021553200010	Mikita I	1980
9115920010020	Matsimäe mk	1996
9115710010020	Matsi	1980
9115970020010	Muraski metsak,	1983
2100410110020	Metsaveere talu	1936
9115480011100	Matsi	1980
9115480011110	Matsi	1980

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
9115740020020	Matsimäe mk	1996
9115760110010	Mikita II	1980
2021400000010	Lauri II	1979
2021391000030	Lauri II	1979
9115650010020	Lauri I	1974
2021391000020	Lauri I	1974
9115810010020	Kõrgesilla talu	1991
9115680010020	Kõrgepalu I	1991
9115480310010	Peede mets	1936
9115480011116	Kõrgepalu I	1991
9115710010010	Lennuvälja	1971
9115650010010	Lauri II	1979
9021509000010	Listaku	1985
9115730010030	Lennuvälja	1971
9021392000010	Lauri I	1974
2021391000030	Lauri I	1974
9115640010020	Lauri II	1979
9115640010010	Lauri II	1979
9115870010080	Korva II	1983
9115870010070	Korva II	1983
9115480011030	Kuremäe I	1976
9115870010061	Korva II	1983
9115870110010	Korva I	1983
9115870010030	Korva I	1983
9115870110022	Korva I	1983
9115870110020	Korva I	1983
9115481310010	Kõrgepalu I	1991
9115480011010	Matsimäe mk	1996
9115680010010	Kõrgepalu I	1991
2100430010020	Käätso	1982
9115740010010	Kuremäe I	1976
9115480310010	Kuremäe I	1976
9115480310010	Kuremäe II	1980
9115480011020	Kuremäe II	1980
9115481010001	Kasula talu	1990
9115740020040	Kantsi metsak,	1996
9115480011020	Kuremäe I	1976
9115480910020	Kasula talu	1990
9115560010040	Järvepalu II	1988
9115560010030	Järvepalu II	1988
9115870210010	Kaldamäe talu	1991
2100510030020	Jõeniidu talu	1992
9115870010060	Korva II	1983
9115870010050	Korva II	1983
9115870010010	Korva I	1983
9115870110030	Korva I	1983
9115480020100	Kerreti	1999
2100020030040	Keldri talu	1991
9115870110020	Korva II	1983
2100300030005	Kerreti	1999

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
9115580010050	Ruusmäe	1983
9115580010040	Ruusmäe	1983
9115760210010	Ruusmäe	1983
9115580010060	Ruusmäe	1983
2021453000020	Sika talu	1994
9115710010040	Raudsepa oja keskjooksu mk	1938
2021393000010	Simula	1988
9115840010030	Saksniidu	1988
9116000010020	Savimäe I	1979
9115970020030	Savimäe I	1979
9115480011120	Savira	1967
9115970020030	Savimäe II	1977
9115840010032	Saare talu	1992
9021375400010	Savira	1967
9115570110010	Savioru talu	1997
9115480310010	Saru	1964
9115480011060	Punsa II	1988
9115480910010	Punsa I	1973
9115970040010	Põnni	1989
9021531000010	Põnni	1989
9115810010050	Puustusõ	1936
9115580210010	Posti	1989
9115480011050	Punsa I	1973
9115860010010	Pulli	1973
9115730010010	Raudoja I	1982
9115690010020	Reedu oja metsakuivendus	1939
9115730010020	Raudoja II	1984
9115810010030	Raudoja II	1984
9115970040020	Põnni	1989
9115980010010	Põnni	1989
9115730010040	Raudoja II	1984
9115970040030	Põnni	1989
2021449000010	Plaani	1977
2100410110010	Pehteri talu	1993
9021524000020	Plaani	1977
9021524000010	Plaani	1977
9115480011122	Palandu-Oinapalu	1962
9115480011121	Palandu-Oinapalu	1962
9115860010010	Peebu kuivendus	1940
9115480011041	Pargi-Aru talu	1991
9115580010020	Posti	1989
2100430010070	Popsi talu	1936
9115580010030	Posti	1989
9115790110010	Posti	1989
9115760510010	Plaani	1977
9021524000030	Plaani	1977
9115720010010	Punsa I	1973
9115580010010	Posti	1989
9115970020015	Muraski metsak,	1983
9115970010010	Muraski metsak,-4	1983

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
2100410310020	Mustahamba	1981
9115970020020	Muraski metsak,	1983
9115770110010	Mikita I	1980
9115770010010	Mikita I	1980
9115840010030	Noorpera talu	1932
9115570020002	Mikita talu	1995
2100410210010	Nogometsa talu	1992
9115480910001	Ojamäe talu	1938
9115480011051	Ojamäe talu	1988
9021532000010	Nopri talu	1995
2100410010032	Mustahamba	1981
2021391000050	Mustahamba	1981
2021453000010	Plaani	1977
9115480011090	Mustajõe	1987
9115870210010	Laandura metsakuivendus	1930
9115870010110	Sikasoo metsakuivendus	1994
9115820010050	Listaku	1985
2100410010060	Lauri II	1979
9115870010082	Laandura metsakuivendus	1930
9115480011114	Sika	1936
9115870010061	Laandura metsakuivendus	1930
9115870010100	Sikasoo metsakuivendus	1994
2100020030050	Ummelka talu	1991
9115480011040	Singa	1970
9115800010020	Vastse-Roosa	1986
2100410010001	Vagula metsakuivendus	1996
9021520100010	Rebase talu	1991
9115480310010	Matsimäe mk	1996
9115481110010	Savira	1967
9115580110010	Ruusmäe	1983
9115620010010	Väike-Ruuga	1971
9115630010030	Väike-Ruuga	1971
9115570020020	Pikamäe metsakuivendus	1971
9115630010010	Väike-Ruuga	1971
9021502000010	Vespri-Luhtu	1969
9115670010030	Verioja metsakuivendus	1939
9115730010020	Vespri-Luhtu	1969
2021405000010	Väike-Ruuga	1971
9115600010040	Tootsi-Ortima	1936
9115600010070	Tootsi-Ortima	1936
9115910010030	Laandura metsakuivendus	1930
9115600010040	Tootsi-Ortima	1936
2021418100020	Tootsi-Ortima	1936
9115690010012	Uue-Kangsti talu metsakuivendus	1936
9115480011116	Oina talu metsakuivendus	1936
2021418100010	Tootsi-Ortima	1936
9115810010010	Tundu	1991
9115810010030	Troodasoo	1969
9115480011011	Tursa talu	1990
9115810010020	Tundu	1991

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
9115860010010	Tiitsa	1977
2100410210010	Tautsa 8 talu	1992
9115870010040	Tiitsa	1977
9115870010020	Tiitsa	1977
9115800010010	Vastse-Roosa	1986
2100410010040	Vastse-Nursi	1981
9115810010040	Vastse-Roosa	1986
9115800010030	Vastse-Roosa	1986
2100020030040	Ummelka talu	1991
9115870110001	Tursa talu kuiv,	1990
2100410010010	Vastse-Nursi	1981
9116010010020	Valdeko	1960
2100460010030	Simula	1988
2021398000010	Simula	1988
9115820010010	Soolätte	1990
9115740020010	Singa	1970
9115760010020	Seltsisoo metsak,	1979
9115481210010	Savira	1967
2021397000010	Simula	1988
2021396000010	Simula	1988
9115480011080	Sulemõisa	1967
9115840210020	Soolätte	1990
9115840010031	Suureniidu talu	1992
9115720010020	Sulemõisa	1967
9115740010020	Singa	1970
9115481010010	Singa	1970
9115840110010	Soolätte	1990
9115820010040	Soolätte	1990
9115970040001	Jaama talu	1993
9115970030010	Jaama talu	1993
9115700010020	Jaamamõisa	1987
9115700010010	Jaamamõisa	1987
2100430010040	Jaanimäe talu	1991
2100020610010	Holdi	1984
9115970040031	Hürsi talu metsak,	1995
2100030210010	Holdi	1984
9115480710010	Järvepalu II	1988
9115480810020	Järvepalu I	1987
9115560010020	Järvepalu II	1988
9115560010010	Järvepalu II	1988
9115480710010	Järvepalu I	1987
2100410210010	Järve talu	1992
9115480810010	Järvepalu I	1987
9115570010010	Järvepalu I	1987
9115840010050	Harjuküla	1975
9115840010040	Harjuküla	1975
9115840210010	Harjuküla	1975
9115840010070	Harjuküla	1975
2100410310010	Hansi	1974
2100410010020	Hansi	1974

Maaparandussüsteemi kood	Ehitise nimetus	Ehitusaasta
2021391000010	Hansi	1974
9115710010010	Hallimäe	1977
2100020030030	Holdi	1984
9115620010020	Heibri	1991
2100020030020	Holdi	1984
2021442800010	Holdi	1984
9115840310010	Harjuküla	1975
9115630010020	Heibri	1991
9115570010030	Heibri	1991

Lisa 14. Ettevõtluse analüüs

Analüüs „Ettevõtluse analüüs“ (Kobras OÜ, 2021) on esitatud eraldi dokumendina.

Lisa 15. Rõuge valla arheoloogiapärand

Esitatud eraldi dokumendina.